R. No 568. A

S/5-1-9

1919-20.

సాంబోపాఖ్యానము

శా. శ్రీరంగంబు నశేష తీర్థముల పయోజేనేత్రుం డిపూర్ణాబ్ధిని
క్షీరాబ్ధ్య మురంబు నీల సుమ వర్ణాంగ్యా త్వర్వమ్ము నంజేయుష్యం
గారా శిష్యరు విష్టతానయఖ తపః విల్వోవారాదంబుచే గా
వేళ మద్వైతత మరా జరుల ప్రాయము వెల్పుల్ ప్రశంసించెదన్.

సీ. నీలాల వేణి ఓణికలా వశిక చూడి
ర జ్ఞ బుణ్ణా కొంగొంత రాశ సరసి
చరణాలంకార సన్నకరా వేలయుంచి
వెల్లువలయు లతాప్య విరులతోన
బూచి నంబు లఖ్రాత్ర ఖధనంబు వేస్రాము
నేరు ణా కోరా క్షీ క్షీల కాలనను
నెరుల గంధుండు నేయవి వసంపూర్ణని
రజతల్లజాట విరాజ విధి
మనుబుల జేరికి వేడ్వకనిని ప్రాప
దేవతా కాంత లరులంబ గట్టిత యజనని
రంగ మండిర పద్మ కొంగ రత్న కేళి
దుగ్ధ సాగర తనయ బ్రిస్తుల చెలువు.

శా. శాంతానాకాత్త్వ శ్రీ [illegible] శంకర [illegible] నమస్కారంబు
ర్పాంతము ~~సుకాత్మశ్రీ~~ సందీపిత [illegible] కాంతుండు [illegible]
స్వాంతము వనజాతము [illegible] [illegible]
వారాంతరాళ [illegible] [illegible]

సీ. సుగతాంత శాంతి సాగర [illegible]

గారవము [illegible] [illegible]

లలిత శ్రీ మహనీయ నమస్తే [illegible]

తేనెల [illegible]

మంజుల శ్రీ [illegible]

[illegible]

మాధవ శ్రీ [illegible]

తర నిజ పాదాబ్జ [illegible]

గంగాధర [illegible]

తరుణారుణ సింధూర భక్తి విజ్ఞాన తేజ

భావిత [illegible]

గరుడ [illegible]

మ. అవి [illegible]
[illegible] నిజ [illegible]
[illegible]
[illegible]

ఉ. వెన్న విరుజుల్ల తెల్లనగు నెఱ్ఱిసుపల్లెలు వెనవనమైనాగా
విన్న విహారవ్యాపారముల మానవులాదరి ని ద్రితు రంధకద్యులం
వీన్నలు త్రొంగుమల్లి విమలతం తావజారంగుదిరా బాల్యత్త్వములు
సన్నహానాభ్రాయుల్కి జూఱ్ఱ సంబదప్రాప్తి కలాంగ్యలించి నై

సీ. నిజశిరస్సింధూ నిగళ్ళగాజుగంధసం
భారంబులు గాంచంబులగుచుచు మలాలు
నిజతేజుర సుస్రాంశుని స్వగద్దనాళ
సుదృఢంబు నేలాణింబుమొబ్బులగసంబు
నిజశరీరాంగ్యవరా నితవరాదివిత నటం
బంధు బంధురపద ఖంత్రిగమన.
నిజపాణి తలతరాషాసెబ్బు సల్లులకెత్తుల
శాసింబుల శబ్దవుశాసనంబు
గలుగ వాంతిశక్తి ఘనత్వైన ఘనముల కేవత
తనరు దలయని ఉంత వరం(శ్రీ)ని ఘటించు
బేయల(శ్రీ)వైష్ణవాన్వయుం శ్రేష్ఠరంబు
తిరుపులమత్స్యాతి పానసరోజాక్షి యిలుగాంత.

క. (శ్రీ) రిఘాధరధి (శ్రీ) పుడే
పాలములను దంతం పుతలపులమరివసతిపోం
మలులవాలుపుంగాల్లారవు
బలుగాం వర్తింపవాళ్ళే నెలభ్రావలువించుటే

మ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

క. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

వ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

సీ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

బలుగరంబుల పరాజావహార్వేయలు నెవ్వాడేను
కాన్క్రైన్స్యగం క్రాంక్ష వింగ్రాక
శుల్కై నెవ్వాడె తా కైలా మించేకెళ్ళునిరిః
వాంఛగ ఖాదెంబులు స్నాన శాలావా తాగమ్ములను నేయింపి
ఉలిక్కి దీరంగా దాంనలు రాగాలనునలు నాగనల
సాగెనా క్షైయాల నాశ్రు సక్త్రిత్రి యాగాంశ.

గీ. వెలపెదనట్టిం శవాన నాగవేరిబులక్ష్య
తావాలు రంగ మలయాన్రాబొంక్షి గాన్లు వృంబి
తరంగ(ఘ్ము)జలబాగాత నమరద(ది) భ్రాంత తారాగ(గి)
జనిత వైరి ఘాల బంధ నుడురు వుపనాళశా

ఉ- పాంరుల నాశ వీతి ఘారబుక్షలు దాముమ్న వెంటడాగ్రిపాం
దారత వాల వ్రానిన సదాగతి తంపిత జ్యోగ్న వద్రి
లారక్షారెడ్ని నైరాక్షివా దింఖాంగ బరాసు జగాన్మాదియుక్తి
వాయు(వు) మాపపల్లవ శభ(వి)ప వల్లులు గొత్తు వృష్ణుమ

సీ. (శ్రీ)యుక్తి క్రొత్త పాల వెలిబుల్లు పులిఉక్కు
కాబు సారంగాక్షి తెరా బుక్షక్ష
అక్షు పులా కోపిని క్షపిసతి యాను నా
జూక్షు వెల్ల నసుక్షుల లక్షు పుయబను
గంగా తరంగ సారంగమ్ములి న్యుజా కీర్తి
శృంగారిత దిగంతరంగ వాంబు.

పతిదేవతానయమ్ము ఖండురనయం సొమ్ము
వారి సేవనా వాస్తవ్య యలమల వారమ్ము
ఉలసేగనలుగారు దేవులనాశ్యవేః
బుక్కసరపాలు రామానుజాం భుజుని సతులు
వెలసి రామం శ్రీమారం గృహి బావ శుభాష
5త. తంపదిలా ద్వారకేలల ధ్వర్య నెర ఱి శ్వరజి.
సీ. జెబులాంబ తుంబుత్తులుడుగా బుసింగులుగా
యునగారాజు గొంపగారింపల్లెయించు
లక్ష్మమను గులు శ్రీరామసంతులుం తెమ్ము
రాజు గొంప్రాలు కరంగగాను
రంగాంబ తనయులు పంగ రొంగులు వారి
రాజును సింగరి రాజు వగు(ను)
ఆ ముల లక్ష్మనందనులమల కీర్తులు జగ్గ
రాజు జనని రంగరాజు మరియు
వనంగనై గడిరి రాజు సింహావతారు
లానతా రాతి కెలాంటీర వారివారియూప
లాంగు సాంద్రాం చంచరి కొంచితపు
మొంద కృత్త పాదపద్మప్రసాదులగుచు.
తేవార ॥ బుక్క విభుని రామరాజు పాలితమైన లక్ష్మము
విక్రమింప్రయోనసు తుడు తిమ్మరాజు వెలయు భూ

భుక్తిరయులేయువిలుంకపుష్పరాగమాలికా
రుద్రలాపనవపరాగరుచిరచరణాబ్జులజూడ్తై-

సీ. సత్యవాక్యులలో హరిశ్చంద్రుఁడెవ్వఁడైతేఁడు
కుంతీమహాదేవి కొడుకుఁగుజ్జ
ఆహవోద్ధతి రావణారి యెవ్వఁడైతేఁడు
వేగలరాగుంగవీరవరుఁడు
రుఁడైతే
హరిభక్తియుక్తిఁబ్రహ్లాదుఁడెవ్వఁడైతేఁడు
దంచబాబాంధవ్వునసుఁగుఁబట్టి
పితరరాంబున విత్తవిభుఁడెవ్వఁడైతేఁడు
హైడింబుఁగెడపినయట్టి జెట్టి
యాఁడు జోడైనప్రతియగునిత్తని కేనఁగఁ
బరఁగె వారగాంగషేనప్రభా ప్రభావ
విభవభావసభాస్తార విశదకీర్తి
మండలుఁడు రామరాజు తిమ్మప్రభుండు.

ఉ. చేరితవీరబాహ్వపన భజించుటచే గజబాంతుబాంతులన్
సాంరమదూరతె ముక్తిశంతు తనూజుఁడు దర్శపుత్రుఁడున్
గారణజన్ముఁడై రతియుగంబునఁబుట్టెడి యొకవర్తినా
ధీరుఁడు రామరాజుమగ తిమ్మనృపాలుఁగ సత్యమారయన్.

వ. ఇట్లాత్రేయగోత్రపవిత్రుఁడును నాపస్తంబసూత్రుండును నైరాజి
ల్లురాంబాధరాబురాజపరమేశ్వరాంకప్రబలాజమునోరాభయంకర

రసమరాంగణ సాహిత్య సాంఖ్య భాష్య బిరుద సరస రసవిభుత్వ
రాయరాజ్యలక్ష్మీ నిరీక్షణాపక్ష్ములంబగు తెండపీడప్షీణకాక్షేయా
గ్రాండగు పినతెంర్రాజును గమ్మకెమ్మెరలగ్రహముజొంచు తిమ్మ
రాజును గప్పు రంప్రు ... ప్పళించు కీర్తులం బ్రవర్తించు
నప్పలరాజును సుద్దామా ఖరామశ్రీమంతుండగు రాంమరాజువరుం
డును సంప్రభవించి విభవప్రభావప్రియంభావుకుత్తై తే నెమించిరి.
మఱియు నాం లక్ష్మణాగ్రజుని జప్రభావు ద్వితీయభార్యాయగు ల
క్ష్మమ్మకు ఘనతరప్రతాప(యశః) శయ్యాయగు పినతిరుమల
య్యాయు, శరధితూణీరూపమప్రతాపధాయ్యాయగు నెఱపె
ద్ద తిరుమలయ్యాయు సుదయించి రాపంబాస్య ... ప్రముత్య
తీయదేవి ఝరూపవతియగు నొంపమాంబకు నల తిరుమల
విఠ్ఠలాదితిమ్మ పాంపతి ... యుత్తై ... మిళగభస్త్రి
మాలిగాలు లగు నలుగురు దయించి రాక్షాంచనాచల ధీరునా
లవముగు వంయగు తిరుమలమ్మకు, తిమ్మ ప్ప ... ప్ప సిరంగరాజు
లను పుత్రపుంగవులఖిలంగ్కృతప్రతాప పతంగ సన్నిభుత్తై
న్నిఖిలావనీతలంబు నేకాతపవారణాంబుగా నేలుచుండు శల్లు నన.
సుప్రతిభాచతుర్ముఖులు సూరిజనావనకామధేనువులే
దీప్రతరప్రతాపులవధిక్షితిభృత్తిఖసంచరి ... ద్ర
ప్తప్రతిపక్షలక్ష్మియవిభావిభవాఢ్యులు రామరాజు తి
మ్మప్రభుపుత్రులెల్లరు సుమానసుయోధనులాజిఫల్గునులే.

క. నలతిమ్మరాజునితో
తోవిలరుచి యగు మద్దపుత్రి పాండు యశశ్శ్రీ
గరిమ గ్రహించుం బ్రాజ్ఞవితా
. . . . . . .వించుప్రియనే.

చ. సరసము బాల భాగవతచంపువు మోసురి తెూనసత్కవీ
శ్వర రచితంబు రాయునృపచంద్రునితిమ్మయ . . . .
వరుఁడఖిలావనీజనశిరంకరముం గయి తెంలుంతెయు ఘుశం
తెరుఁడుశిరాంతరీమయము గౌస్వ్రభ మంబు బనాభుఁడుంబతేనే.

చ శ్రీరమతేరామరాజుముతితిమ్మయువిశ్వలరాజు భంగపుం
డరివధమాచరించు తమినాజులరాజులనెన్నియాడఁద
త్పరరఖమంబరంబుననిగుఱ్ఱు వరింపఁగ నిర్జరాంగనా
తరథలతపుష్పమాల్యకలికాగళదచ్ఛపరాగరాగమై.

క. అవిరళశ్రీవరానుజుఁ
డై వెలసి నపిన్న తిమ్మయనృపతి వెలయునే
దేవేంద్రానుజుఁడై మన
గోవిందుఁడపోలె భువనకుశలప్రదుఁడై.

గ ప్రాంపతిమ్మరాజు భాసిల్లి నిత్యప్ర
సన్నవెంకటేశ్వర పాదాలబ
చంచలతేమగుచుఁ బాండ్రాత్తపాటోప
విభ్రమాంబరామవిశదకీర్తి.

ఉత్సా॥ రాముఁ రాజు తిమ్మరాజు రత్నమున తనను సుజుఁడౌ
రామవిభుని పెద్దకొండరాజు ప్రథమపత్నిసు
త్రామయుల తిసమతలు మతిఁదాల్చు తెండమాంబ కనెన్
శ్రీమనోజ్ఞ కైసుత వరేగ్యాలమరి రుచి వారనీ.

వ॥ వారెవ్వరంటేని.

సీ॥ ధాత్రీముసాంఘోఘపాంటితాంరాతిపాలు
తాపిత తరుణుడు త్రైలోక్య టిరాజు ?
త్రైమ్మాంయుయుఁగులఁ గుర్మ్మయురిపుసేన
గుర్మ్మయు మురపెద్ద తిమ్మరాజు
అనిమొనఁ బగజాగ న్లుని పెండ్లికి నంబోతెఁ
జెను చిన తిమ్మరాజు న్ధావరుఁడు
భీమాంపాంత నాగ్రమ సాంమ జేంద్రరామ
సాంమజాపాంత మూర్తి రామనృపతి
నాంల్గ పురుషార్థముల లీల నలువ నాల్గు
వదనముల భాతి నిక్కరేర్వరగజంబు
నాంల్గు కైవల్యములఁ బడ్య నాభు నాల్గు
భుజములవిధానఁ బొల్పిరద్భుత విభూతి.

తే॥ పెదకొండవిభునిరెండవ
సుదతి కేశ్రీరంగమకును సంతుల రుపురుపెం
పొందవిరి యొంభేళ రాజును

హృదయంగమముగా శ్రీవేంకటేశుఁడు పరఁగనే.

కం. రామరాజు తిమ్మరాజు సోదరుఁడు శ్రీ
రంగరాజు దొరరాజువదన
తిమ్మమాంబ వెలయు దేవేంద్రు నిల్లాలిఁ
బోలి నిత్యలక్ష్మి నేలె వారి.

గీ. తెలుఁగువిభుఁడు తిమ్మభూనాథుఁడు సురాదు
నిపుణుఁడు తిరుమలయ్య విపులకీర్తి
ఘన(మ)నుఁడు వేంకటాద్రియు ననమువ్వర తనిశ్రీ
రంగరాజు సుతులు రంగశాంతులు.

మ. దివిజేంద్రాభుఁడు కృష్ణరాయధరణీదేవేంద్రుజామాత శ్రీ
ధవపాదాంబుజబంభరంబు రమ మధ్వాధ్వానుపృక్శాం
త్రివతంత్రాంతర రత్నాకర సరిద్వార్ధిర్నిరుద్ధోత్తమ
ద్ధవనకీర్తిలతాంతగంధిల హరిత్ప్రాంతాతుమాభాసుఁడై.

మ. మతిమానేషవరీన సల్లరాజు వినతిమ్మప్పతంగరాజు గాం
బువాంభిస్థ కృత్తి రచితా నిర్మితంబు ప్పియు ధర్మస్థవి
గ్రహాస్సౌభాగ్యపరంపరా పరిధితం గర్భ్యల్పతైశవార్యాని
శవహాంగాంవార్తృప్తశుభాధవాబాయు ధరాధీరుండు రామక్షితిన్.

క. శ్రీరంగరాజు రామ, ప్రమదకుఁ గానుతేజుల ద్విజాలయము దాంటునే
నేరబియును నేరము రెప్పు
నారనయు నాశ్రపూర నగరం దరియించు నే.

హితము సత్యమానని తాని మృదితార్ధ్యజ్ఞాఘంబు
గాంభీర్యశ్రీ నిత్రాని పారగంబు
సీవాళ్లునితాని దేలామసోఖర్త
రాత్రిల్యానితాని నాతమనోయు
బహుబుద్ధియనితాని శబ్దవృద్ధినిపు
నరదాత్రయనితాని యుపలబ్ధనుబ్బు
మాదపాత్రనితాని శోంసురాంశుంబుస
ప్రతివేడునతాని భానుసంతతి
మహిమతు శ్రీరంగరాజు రామమూర్తి
జాల్లింగాంగు సత్తరాంజగనసంగు
నారజ్ఞయి ప్రసుత్తంపు ముగనగ
త్రిమాణ్యమాఖ్య సమెన్ఖ హ కమవక ॥

డి. సుత్రేరతిమ్మరాజు పలుగుస్వారగాంగనితో జ్ఞతాంతులన్
సత్తలాసద్యుత్తేలుల తెలాదృగాలయుర్లప్పుద్ధిస్పృక్తై
యుత్తిగలించుతెంగడముసందరి శర్త్ర తుసంఖ్యలంబురా
యుత్తునత్రేత్తువస్తుసిరియుంపులశౌర్యధనంబునొంపులనే.

డితాం ౨వా. రంగరాజువేరెరయాద్రిరాజువెలయుగాతాపా
రంగరాజురంగరాజురాజితప్రతిజ్ఞసా
రంగరాజుప్రజ్ఞహరితము రంగరాజువీతిసా
రంగరాజురంగరాజురాజుజ్ఞాతృహంస్మనే.

వ. ఇట్లు నానావర్ణ మండలీకరగండండును బాహుబల్క్వనారాయ
ణుండును బిరుదమన్నియ రవిభాళుండును వం(స్రం)తెంబ
రగండుండును సులితెలసురత్రాణియునైన రామరాజు తిమ్మ
జలవంశంబు శశిబిందుసౌబవి సంతానసరోజేందాతు రతయం
బై పెంపు మెలసె. నతనితనయువతంసంబగు పినతింద్రాజాఖం
డలప్రాండరీకాప్తుండు విమండలేశవరఖండపరశుచండకీర
ణ నిజప్రభాపుండ్రత్రివర్తించె. సాళంబశరమూర్తికి, శ్రీరంగతచ
రిత్రపవిత్రయగు కెలానమాంబకుం గువరాశరత్నంబులు.

క. మెరసెం దిమ్మరాజును
శ్రీనిధి చినతిమ్మరాజు సింహాంబునుల
క్ష్మానిత్యుఁడచ్యుతేంద్రుఁడు
దీనావనకల్పతరులు ధృతమునిశరణినే.

సీ. ధారాసమవిభూతిఁ జాలమెఱుఁగెక్కి
యుభయస్వవశ్లేషవృత్తి ననుసరించి
భానుమండలసదాపరిచయంబునఁ బొల్చి
సకలాశ్రగురుభావ్యయమునఁ గాంచి
స్వామిశరగ్రామసౌశీల్యముల వర్తించి
భోగవిక్రమములఁ బెంపుమెఱసి
కువలయస్థాయమై తూలత్కీర్తిమెంచి
బహుముఖవిలసనప్రౌఢి నలరి

చెనతుమంబోదరిని మెంపోగని కొంతింబ
పెరసిన సుగృతిం దిగ్విదితాతరుగ
సుత్రరంద ఫణిత్తుం దన మహాబాత్రాతి
నెనయుగొన్నె పితమ్మగాకెం బ్రుందలరు.

సీ. గురుభక్తింగాంతిసద్గురాజర్షిబలములు
రాముచంద్రామిత్రరచనవాండు
శిరశౌర్యబలవంతాబ్జవిల్వాంపనతల
నరసింహవిగ్రహంచలునవాండు
బలయుగాననుతిభ్రుతిసభలతోంపంబులం
గురులంబగురుభవప్రభరవాండు
దర్భభాగక్షాంతిదామోన్నతసత్ప్రరి
వరుషేంద్రభూధారవిధవయువాండు
రాజమాత్రుండెక్రామరాజుతివ్రు.
రాజువినతుండ నృసుధాకారిదుండు
పరమశైక్షర సిద్ధాంతపార దృశ్వ
దీక్షిదినరాజు కేశవ మతిమ్మరాజు.

తే. సేవించు శ్రోతాంబ్ఘ్రోపసువారదరా
జులవపాగంధగంధలయువాబ్జ
నగ్రహారరాయులిచ్చిన ఘనవలతలరు
గూర్చు రాయామిజలుతరాఖ్యతోటి,

దట్టించునుద్దండతరవిశృష్టి ఖండ
మండలాధీశులలలదభరంబు
విక్రమార్జునితలవెఱపెరుంగఁడు సత్య
సంధమూతౌనవహార్కేంద్రుతరణిఁ
జాయులసాక్షితతుష్కారసంప్రసార
కేయూపాంబాలవిదళితక్ష్మాతలోర్ధ
ధూ[illegible]చుళితతసప్తపాథోధిరాజు
తెలివినుడురాజు తెలానెపితత్వరాజు.
మ. తలలపాథోనిధిపూర్ణచంద్రుఁడగంజా తైలానెపితత్వమ్మ వేలా
తలనాఘుండొనరించునవుల యశోధనా తృప్తి మాన్యాళి
బలవిభ్రాజితులై తత్త్వాభరితులై భాసిల్లు శ్రీమత్
ప్రభులు వర్తింతురు దిశాభోగనిధులై దుర్వారనిర్నిద్రారణే.
క. ప్రతనితమ్ములయి స్వతమ్మాధిపతియు
నప్పులక్ష్మాతలేంద్రుండునమరిరత్నని
వారిపారులమూర్తులు ల్లాపివ్రు
సిరులుచర్విరుంబని జగము వొగడ.
గీ. తనదుసంపూర్ణ[illegible]ధర్మార్థముగ్ధవి
చారవతుఠమ్మతిప్రసన్నకీర్తి
చంద్రికాధూతచరమాద్రికందరాం
తరఘనాంధకారతతి సేఁగృతిని.

క. రంగప్పరాజుశిష్యుల
పుంగవపుష్పబాణవిధానపుణ్యాత్ముడగు
రంగపతికిసుకవిరంజనద
మూంగనికేతకర్పుబాణముగోపాలరంజుతి.

☞ షష్ఠ్యంతములు. ☜

క. శ్రీపతికిం బురహరహరికా
గోపతికిం బ్రియావతంసమువలయుమునకున్
త్రైపురపతికిం బాహ్యమహరి
రూపతిరస్కారపురారుబారాత్మునకున్.

క. భక్తావనులవరకరతనుకద
రక్షావసురరిపుసుతాభిరామునకును బం
ధ్రక్షావిలాసనగునకు
బిక్షాంతక కరగాసార బింబితరుచికిన్.

క. శ్రీమంతునకునుగాత్రే
రమణీవక్షప్రశాంకి ధృతగతమహికిన్
శ్రీమద్ధాపునిజాంశు
సోమసుస్నేహితానేకలసుకరతేజునకున్.

క. కవితెలుగువిషయపిరంక
కవితలలితనిబగురాప్రకరమదునకుస్రహనే
ఘలరూపాపలకెంపెం

తులసీ ఖాదితాంఘ్రి తాపదభూ మాంతు ననుమే

౨ సాంత్వన తేంయుస్మ తను నను
పత్త్వాపన ప్రత్యాయుప్రు సాన్నిత్య నతునే
నిత్యానిత్యా వివేక
సాపాత్యా యుత పస్ప నిధి కిశయుస్సిద్ధి కినే.

౩ ఆముక్తమాల్యదాంకబ
రాం ముక్తి ప్రసవమూంవికాంక్షి తు నను స
తాన్నామానసవల్లభు నను
మాంమాంపాన్యాపయియు వల్లిపంసాంవత్తి కినే.

౪. ంయజ్ఞేశ్వరు నతు నిఖిల
ప్రజ్ఞాగవరు నతు మునిగణ పొంయుచ్చరదెంా
రాజన్య రజ్ఞాతరు నతు
సుజన్మనిమునత్రి తుాంపు శుభ తేరుా పునకునే.

౫. చరణానతిగమి తరాధా
తరుణి పరిణా పాంమోపతయూరే కి వినమ
స్మరతాంతపాంశరణ చరణాం
మురు హాంవ్యతులు నతు నవితుయుధనుాత్రునతునే..

౬. శ్రీరంగ రాయునతు భుత
సారంగధి సాధివాధ్యచక్షు రుచి కినే
తారధాతారణ మునతు నను

నీరధి సేతువునను తుని శ్రీలని భావి భ్యాసను తెలనే.

సీ: అభిరం దనసరామ్రముల్పించి నన్నంటి
భట్టుమూర్తయు నెంత పారధవిల్లిం
దిత్రీనలు బెసూక్తి పక్కిరయు రతాంత
పెనుపొందనెత్తిన ప్రిగడపగాతి
యొకటెంత తిలకింపను తెలంత నాచన
సోమయు గిరిప్రభవంబు సొంపు మాత్రి
త్రిపురాంతకును దచస్త్రము బెనకతాంత
నెఅలశ్రీనాథుల్లక్రీ నెంతనిగుడ
మతియు దక్రినసుకేవుల తలధ్వంరవచన
[రచన] లు నెంతరారెంపరస నిబంధ
బంధురములు గాంగనే నిస్పు బప్పకావ్య
పారములను తుంగద్రాఫ్రముంబెట్టిదనిన

వ: అని సాంబశివా పాఖిద్దనదంబూకాత్ర్యంబు శ్రీ రంగపతికి సంకేతం
బుగా తెంబితిం దత్ర్పధానగము విధానంబును తు నెూంగారంబుగాం
బరిక్షీనన్న తెంద్రుండు శుత యొగీంద్రునకిల్లనియె.

గా: సాంధునుతబుద్ధి సాంరితధా శ్రీవరాసిద్ధిం
రవిసిఁదతయు నాందనననములయుం
చిత్రములరంగసాంపరిత్తిత్రుగాంచి
యాతాంకెుకసాంగి యాగుతయొగీపవినె.

—: కథాప్రారంభము :—

శా॥ శ్రీలక్ష్మీతులసీగాత్రతుంబురులకీర్తింగాంచహారంబుధా
త్రీలావణ్యసరోవరాళికలు స్ఫూర్తిన్ సోరమ్యంబులై
శాలత్వంబు వహించె శిష్టజనులం బాలింప దుష్టాసుర
శాలీక్షేపణతార్క్ష్యమూర్తియగు చక్రీశుందా రుమందారమై

సీ॥ దేవకీవసుదేవపావనప్రాక్పుణ్య
సుకృతౌఘపుష్పలావితరుండు
లలితగానాదిమూల్యంబున సంపుత్త్రి
ప్రబలంజేయుట యుగుబాహుశిల్ప
గావిష్ణుయుంగుళీకృతపల్లవశ్రీలు
దగుపొందు బాంచపొంద శ్రీలక్ష్మి
సనిచినాథిసరోవన జాతగుణ్యమై
ప్రోవతీరుల్పుదక్షితిజనర్తి
వరశాసింధువుకంచనిష్టదధార
గాంచెనోస్సభుపతి తథ్యై తొందరగిన
తృష్టసంతానమూభరెసల యోగ్యా
పాలమునుసంధమందిరా వారాచరితి.

తే॥ పూతచరిత్రశేషాచలాక్షక
శాతనమూయిరా బ్రహ్మపతినత్రమహాప్ర
దెబ్బతిన గంటితదివిభుస్తుతిన గుణ్యుండు పూర్వపుతిన జేసె॥

తే. కనలేరు మునులు నారదాదులు
ప్రకటముగ నిచ్ఛామాత్రమున భక్తావళులకు
నిరతము రంగ సద్భక్తి యుక్తి
నిరతముగ భక్తులు యోగమధ్యమున నిసుగుణుం డిలుగనే.

కం. నీ తిరుబడి యేమైన బలుసగు
గాంధి స్వతంత్ర యుద్ధ కోర్కెల జగదగన
గాంధీ కొలమలకు ...
తాతనిచ్చిన యీ యాదర్శము కాంగ్రెసు కాంతినే.

తే. ఆర్యులు తమ నగర వర్ధనముల
చర్యలు గూడ ధర్మ కార్యముల పట్టుదలను
బ్రిటిష్ దొరల నందఱు భార్య
వీర్యములు నగము తండ్రి వదన వధించి పెనే.

సీ. ఈ బిడ్డ నిపడాంబు మీకాన ప్రేమ తోర
 హోరత్రాణ కమున యిడు గనియు
నీవని బాలకుండిసు మంత మను బాంబు
 పలు బిట్టగంబులను బ్రేమయుంచరాదా
నీడింబ తలనిజాభ నంత తమ్ముడా తమా
 భాతసినిన తెల్లదబ్బ పుట్టె
నేపాంపు రాతిగ నమ్మకమై పెంపు లేదసిన
 రవిచంద్రులుత్తముగ వామునైరి

యయుంయుదుష్ఫుబూతాం తుం(గ్రనఘనుడు గర్గ్గ

డై యుంకనియుంగయుండ దెనైఋతపఱెవె

నందనందనుఁడైన రూపం ముదరల

వేదములుంగానా సకింద జోదియుంబు

కందా. సౌరికాత్రితళ్ళ భయహరి

శ్రీశ్రీతశౌరి తిచుదానతొరదిపసు

తురాతతేందల్రుసుం

చారితీసత్తు ష్టుపలప్రుబాంతస్కరకనీ.

క. వారవంశుడమ్మిగాపన

వారతెలుగునసవనిలయువులునాకతుతైరా

వారిశారుల కును మోచని

వారవాయతపు వాచ్చెతుల మువాలిత్పుకాంబుతే.

మ. పెరుగులైవన్నులుబాలునేతులును ద్రుష్టింబొందఁగాస్ర్రాచి

ష్టెరుగునే పెత్తగృహాంతరంబులనుఁ బొంత్రాప్తుల్లరునెదూల్తెనా

బెరుగుంగల్లనమోల్లవట్టివరకాంచె స్త్రావాఁదవింపవే

తిరుగుస్వర్గము ఫైనమూర్గము ననందొఖిరద్రూట్కొద్దతినే.

సీ. తమ్మగ్గెమ్మావికెగమకించుగమకించు

గెనిసి బుంకింపగృక్కిళ్ళమ్రాంగు

సురుతువాద్రులనరయమూతాంచునూతాంచి

కేళ్ళమలంగెనడిల్లపోవు

22

ముద్దుచెల్లెలి సన్నె అద్దంపు బద్దంపు
తాళసింహ ముఁదరాంత్రపాఁదరింపు
బహుసంపత్ప్రాన్న సమర్చింపు నర్చేష్టి
సొయిా తల్లోయినాఁ బిడ్డ బాధ్యు
దళఁపు గల నయముఁ గులకాల మల పుడాంగి
మలతను నయ లను సాంఘాక వన బహుమాలఁ
జెరిపించి సత్కృతంబులు సేయునప్పుడు
దక్షత నమస్పృహకేఁగరుత్తముని.

౮. ఉన్నాతేతవసంబులు
మల్లుతిరుగ గురుతరోపస్థ్రమ్ము వయంచిన వాచిఁ
ఉజ్జ్వలతను నెక్కినవాని
పెద్దెవరును దెంపత్తైద్వాదశ్వాయఁ బాధ్యుఁని.

౯. మారవలుమితానమురిగల
మారలవాఁగంటమొగ్గెయునని తెలిసిన
వారి బడలికల తడనిడె
వారు తలంచినట్లు వలంతెలిసిందుని.

౧౦. పౌత్రుల నందతవాంబితని
పౌత్రుల బహుబలియించు సతుల పౌంతుగరిని మా
పౌత్రిఁ గలసి తనను జును
జిత్రముగితోఁ ములను మనుత సేపులు సేఁచుని.

తే. భ్రాతుల పుత్త్రులనైనఁ
బాముల నడిపొరు వెల్లు పురుషవరిష్ఠుం
దేవుండు తెలిపెసన
వేవేల గనుమరాతుల క్షయమొనరించు సంగున్.

తే. ఖలతంబులాడు పైలుదల
వలువ లపహరించి సన్నావల్నైతర యెూ
తెల తంతులారయునవారి
తెలతలనగు బాష్పతదలఁ గంయుల పాదల్.

చ. జలదశ్యామయు క్ష్మలయు శ్యాంతయుదాంతయుఁ బూనితానలన్
నిలగపి ఛాశంసుమంధరము గొంయులుముష్టిదర్భాసరజ్జులన్
నియవత్త బాఢ ఖాఢ దనునిర్ఘ్ణముఁ దొరయుకుంచచేసుతూ
మలమున గల్గునాఁ బడియెఁ గల్గినె మొరప్రభుముష్టి శాలికిన్.

మ. శరముష్టి శిపాదదంతరాంశము గోవపంబు తేనమునొగకిన్
స్వరనక్షౌంచరనాతనాయుతశిరోనాంథ్ర తెరాంగప్రభాం
తురగాశంచితము తేనిగాంభీర్తలమూర్తి నింతాలబాలుండుని
త్సరబద్ధింబురధుంశి ధీరగులనాం బ్రాందావనక్షెగ్గ గులన్. ?

తే. మత్తనయుఁ గనన సుదానవ
వత్సము బుగదంతరప్రవృత్తతోచునాం
మత్తముఁ గ్రసెంపల దృఢ
వత్తముత్తవత్సరమునకు త్రాసెంత్రోన్నే.

క. త్రిసురతమస్సధృతాడితుండగు ముగ్ధ వృ
షుష్టికిన పొరవధనపులు హైమాతేం యుష్టు
సహావార్ణైశ్వర్గమూర్తులయుంతేటిసె
గోవర్ణ్రముతేంముత్రనుంటనేల.

సీ. చంచలపద్మళ్రతటిన్నిపవన్ప్రపంచకష్టిన
త్రైంగవము:బయూరావర్ణుంగుటబు యుష్టు
వహావభూఘనారాయణాత్ప్రధార
త్రిపురసాధతల్పహ్మతేరింగయునళ్ళు.

సీ. మానసావేమ తలపులయుంతయు. శ్రీధర
మానసమానసమందిరంబు
కోరంగువైరాగ్యగరిమ వేదాంతసం
కేతము సురవసర్వరధర,
హితమువందంబునన్ప్రేమ నిష్ఠురవరా
నీతపల్లవతాంత్రుకెూతలంగు
మొరలిత్తే:యయు:బోధము [illegible]యు మూర్ధాంబోధి
తత్త్వకౌవదనవదనపంతమున[illegible] స్త్ర
ప్రేమబలరాయుడను ప్రణ్ణానియు రాత:
గూరిమిరక్షించు నొంచకోరకంబు
దివిభువిసోదరుం చూపులటలెబుమత్తని
తాచరితసద్భావానందుడగుయతితన.

మ. హరాంబుజ్ఞానవిజ్ఞానసాధుజనయు ల్బుద్ధిత్వా గాఢంబుగన్
శ్రీపాదాంబుజంబు నాత్మనిలుప త్సత్యనతుసౌఖ్యంబు సుస్థిరాంధాపుచుచెన్
మహాయుద్ధారతభావరాగరసస్ఫూర్తిస్థిరత్రిలోకస్థితిన్
సతతంబుల్లక్ష్మీయుంచుచుంచుటయు భుజంగానసస్థానముగాన్.

క. ప్రజగరము సంతసిల్లగ
నజగరములనకేళిలోన తపారత్యాగుత్యాగ్య
నిజగరములు నర్తించెన్
భుజగాధిపశయనుండు బుధజనసన్నుతుండై.

క. తాళయుఫణిఫణాఫలతో
త్తాలమగోష్ఠితరంగతలస్థలనట
లాలసితము నయుకుండా
బాలకుండు విరూపలోకపాలకుండలరెన్.

గీ. తాళపంచరకాంతాళ్ళ హంసలఘువులేదు
బంచకన్యాలప్రబంధప్రపంచమెల్ల
నెనిమిదిక్కుల శిరోభాగ్యత్యాగములంబు
లడుగుడవ్వలు జనకు నందాత్మజుండు.

క. తలిగితిరినాబాలతాల్లీ
ఫలసహితంబులెంత గట్టభజనముజాడయు
డులతలతలకై రావిపై
బలుపడుతూలకజేయకాలి వనియుంగలదే.

సీ. కలుములయ్యెఁ బెక్కు కలుములయ్యె వలయు భాగ్య
గ్రుడ్డింపఁ గ్రిందఁ గాంచనివాని
ధనములయ్యెఁ బెక్కు సాధనములయ్యెఁ దక్క
జనము లేని లేని లేనివాని
సవములయ్యెఁ విధులు సాసనములయ్యెఁ బెంపు
కాంక్షలు లేనట్టి కష్టవాని
ఘనములయ్యెఁ సుఖస్థాన ఘనములయ్యెఁ గల యది
లయ్యె దయను తామనవ్వువాని
మానవ దేహంబు దానితవాండ్ర దీర్పు
ననదుగాఁ బాండవతానవ్వారి ముక్కుఁ దు
చేసి యెంబురకు తెలిసి నుదానకు మానసాయము
దటిమి వెలిపి చలిగాఁ గాయి వెలుగుఁ బన్ను.
మ. నలమున్ బాలోఁ బాదాలు కృతులు బుంసప్రతకటులు సెగా
నలమున్నేటి దిగానఁ గాలల నిషుండ లోనందటింపదేరవా
నలమున్ స్త్రాంతె నఖా సురాంతకుఁడు లానం గూర్చు శివలియ్పై
నలమంగావత దట్టువెలియగుధ భాగ్యత్త సద్బ్రతములే.
పృ. చలంబు ప్రబలంబు గాఁ బాయుల విప్రలంబులంబు
బలంబు తాలపాకు లోబడ నెన్నె నానావురు
త్సలంబు వితరణాత్మ గుణయుత స్వరంజాంబుపం
ఫలంబు గుణ బాంధవం కృతకబాయి దొడ్డుంగడున్

ఉ. వల్లవవల్లభుండు చెలు వల్లులమూడఁగఁ బట్టితేత్తటే
పల్లవపాణు లెంతలవలీతను బ్రార్థనసేసిన సతసద్ప్రసా
పల్లవకాలవిత్రమయి పొందఁదపత్నికి నిష్టమైనదా
చుల్లరవెఱ్ఱిపల్లదపుఘూటరిసి గ్గవరంబుటూవలువే.

సీ. కమనసతీబాదరాసతి లచేలికిఁ దెలి
తెలసౌ బ్జిన్దబపాత్ర దలుమఱచెఁ
బిందెబాలుకటి స్త్రీయాడుపైఁ దుతఁగొండి
గరుడాద్రిబొంకాంగాత్రం దమఱచె
నలుచు ఒట్టునాలపుంచలుత్రుంచుతెలని యుష్టి
జగములా నక్షునొంల గలుమఱచె
రాధాపరరంభరసకరభటఁడొంవ
పరుఁగన్నత్తల్లినైపుపుతమఱచె
మఱచుఁగాకెవిడుకలతొదుఱచ్చిటె
మఱచఁడొతఱియు యారొమరమాయలాడు
త్రొంది కౌరొత్రిత్రొసాత గాడ్హొలాత
పరిపారిరాదాలుగారంభపాంటరౌయు.

తే. మందగొండలవుందముపరందరుండు
రాత్రిబలపాసఁగురయుఁగరాళపెల
నడరిపోవధ్యనసగంబుగొడుగుసేసె
మడుగుదింలా దయుడుగుపైనాఱుదడుగు.

సీ. పసిగాపుఫుల బాంక్షతెం తింక్ష రంథు
మరిగె బాపిదాం తతము తిరుండు

మలుగంగ గ్రాగిరి తరుపియూ ఫులపాలు
దవిసి బారాం విజన్న దప్పు తమంతు

త్రొలుతొలసెవ్వు విరుగానవు లను
మొంతొంరిచి బాగానగన్నరుపాను లను

భీనుసాం గత్తి పథియు త్రు నసయుఖ
గరిపి బాను త్రిసుగపుప్రపలుడు

విప్రుఖా త్రులసా త్రులపి జితసన
భ్రాను నయుణాం రగిందే బాపుత్రరాపు
మొగయు చిగులు తెనె జ్ఞాల స్తెత్ర గీత్రి
త్రొ దరతెం యుంటి బాయం వబ్రాగిరాయ.

మిత్రి రవంరొవా క్షరమ్మ మురి విరరమ్మ బాపుష్పగా మయూంగ్రమ్మ
(3) మరమూపుంండుమ బాపెవంరల తసం భ్రావింపి ఘూపాంగా
(4) పురదాతెం పథమె నబా ధరముని బత్రా యుక్తు ంరాత్రయనే.
(2) వరితరరపమ్ సముగ్రమ్మ నెమ మయ్యు హెం విక్ష వద్రాగమ్మ.
వ. మత్రి సాగు రుండా ఖరముత్ర తాకెనలసి త్రింబు యునెరాం యత్రాం
బు లగాయు యు త్రంగి యుంపెలయుంగెయు బా తులత్రియంగ మెలంయు
సు సఫలంబు తెయుంగరు, గెపెదంగయుఅ నిసరసవ తు త్రిథత్రుంగాదాంగా
తాంతవులతా వారా వారా లుంత్ర తెం రంబు లగిస త్మి తెంపు బాయు తపె

యశో మూర్తియయ్యున్నాయిలంచ ఖపఘుళిపంబులగు పరువంపు పురుసమ్మూగా
దూ॥ జాదంబున్నా ఖారంబు ద్రోణాగరుక్రలా చెంతన వంక్తి సమ శ్రీతరశ్రు
పారిజాంధధురంధరంబులునుసై నయుతక్షారభ త్తుంబు పుంబంబుల సుభంబి
త్రంక్తి పంచలుస్వార ప్రపంచపంచిత వియక్త్రరచమర పాలవ బాన రయుగా
ఱయుంబుల గురుతిలన తాయంబుల తునాపాసంబుకై పురాపరంబుకైనతు
రుష కేతారువ తుల తులంబులదలంబ్రశంబరపవు తవిబులయ త్రిరా రగము
తిరాడంబరవరంవదంబు లగునసమురరతులగపరిరేరంబు తెరాలాపబుం
బులనాచరితవిరతారిహృదయప్రాల తాలంబులైన శిస్త్రులనాస్త్రి
తా యుతారాసంబుల ప్రస్తుతంబైపున్నయ తె యుబుసంబాని నతిశీతల
చంద్రతాంతంబును రక్ష్మతక్షియబునుంబానె సదూ ఛ్ఛాయచ్ఛాయా గంబు
నుబలవి తిరాధిత శక్తలంబును గాబాతె సుష్మ వంశతలనరంబును భాం
రసతుయుంబునుంబాతె సుదిక్క్రపా ళ్ళాలంబు నురఘుపత్నై
స్వ్రంబునుంబాతె సుత్రాల నాలప్రతారప్రకంతతుబు ను మిరుగిధ
రంబు నుంబాతె ఘూరివిభవ ఘానసపాసంబును నైన యమ్మిత్రశ్రుతత
తుధరతంచరూ మందిరప్రఘాగాంబున సుగాంధిపాంబగువ స్థలం
గష్టి కరు ష్ఠి యుద్ధలయున ననల్లు తెల్లు తరుష్మాంయూపటల మశ్రా
బున నభంగురత్రిచంగిత సాఘా గ్రంబాననగాండ ప్రౌఢతనంబు
బెడకిపఠప్పరపల్లవితపుణ్ణా సధ్రాబవగుపె కావు పూపరంబుల
ఱయువాంచల్లగా దిగ్గన గ్రొళ్ళుదాయుచాగరిరిపరిపూరిరావ డివరాళ
త పులిపిరిపి ఉ తతర్గుగతాతనిపిరేగ్గె రావులియుచుం బ్రేమలీంయ

త్రియునైరపిబవాలకోతిం దవాతథాంగెట్ట పగాకవరాల్గుంసుని మంతో యూసి
బుసంబుసుంబాలెంబరత్రన్త్రైతరవ సంయుత్వా పారంబు గొల్పొంగ యొంషి
త్రూమూసాంబు గాంబరతెంవ లూబు బు న తగూ బాగ సబురర త్రూకర
రాశిసలంయుంబు బలగాంబు బసాంసతిసుం మూప్రాంబలబనిబలుం
బులపనిటం జాగుటుకెబ సంగసతస్కృ తాకకే సగకెసంగం గసుచెంబ్రుంగా
లూక్లియుంయు త్పుల్లసాఖ సఘీ సగఘ్రీ తపగాగపులబాబబ బుపన
త్రతిసంఘు పిల్ల సుల్లక్ష్మి తత్తువత్సమేఘ బుసపుడారత్రా స్త్ర భగభక్తిషు
తీయు నగుసుశక్తియన భక్తలంబున నతాపర్ధ్యాలవిపుల మ్యుత్వౌ ఘలలలంత్రి
త్రాంసంత్రాసంబు మలుంబాక నసొంద ప్రాయుమెందిలపు, దళ తోసుథానాలల
యుంబను పదసరలంయుంబున, గాం పురం బున్న కైర ప్రశుమాజ షులుంబాలె
విపుల పశాలవిలాస సంబులను గ్రహితప్పు బున భక్త బసత్రశాంబు
సులరసాలంపలరాబుబ రథ్ర మాము సాంతలం బుమెడలగెవాం
విడపసురపుగంబును శ్రీ సిసి తలవిలయసంపింబ తెగసుల పగాబనకయప
ఘుష్ఫుమయ తతియుసుంబూంతె నదప్ర విప్రపు పరంబు శేషుగా యుగమష్ఠ
సంఘానితమూంక్ష మదూర్గాపుంత్రంబు దంత్రింపగబుంచవాసినసుస్నాత్
శరాసనంబు నలక్తైల శరాభాగంబున [illegible] మించుసంబరంబు
సెలంబెంబుగానిదాయన మోక్షప్రదేశంబు నభాసిల్లగ్రుతి బు నతిలబగసాపుం
తబుతుల శంబు సంబాడ మనప్రసాదంబు సుంబింతె మ్యుష్ట్ర రతుత్ర్యయుంబున్న
బపల్లుపు నవిలా విప్ర [illegible] ధాబలధిందల చూపు మతరరతు ధ్రువపక్షి
విభగలవాయ తేజైన్త్రలతుసుప్రస్తుతి బెయుపుతిరపెపప్పలపాంగళ్లంచెన్నె

జలంధరుండు గాత్రొంతా ళత్రు వుర ఘుంతా ళసంతల ఇలాఖ, బలగాంధారా
బలత్ప్రప్రాంఛళ లా వగ్నిల నెతలయుకుసం నరాగవరాగవ ళజ్గానశేలా
ఖత్రంబును [struck] బుల బూంతిడ పపబంత్రళంబునైన దివ్యవిగ్రహం
బు భావితాలంబునసవ నెతినళత్రళంపంగలతారబూత్రలబు లలసత్త్వ
భామాత్రియుంతరంబై వెన్నెల సగనున్న యుప్పెన్న నంగదనివవధవ
లాసంబులు పచరించి రప్పుడు.

సీ. ఇలనిధి శయనుండై తెసత్త
యలలతావళి పెడపు అత్రయ ధరయుస్త్రాత్తన
వలరాచయా ళపూవుడి
నలకెలవ్యు నంబంధుస్త్రాలు బలు తలయవా తెనె.

తే. లలిత తుత తుత్త్ర లాదయ
కలిత నుపుప్పరంధ్ర సత్రదు తెరాంగి లుష్టిక్రన
విలిదమ్ము ఫలాపు మెడ్గలు
కలనలినంబూరపు నసితతలరాంసవునసే.

తే. సరసాత్ర నమూంబరారా
త్రిరయముల చెగళ్లుబు జినశేల భిముఖూలెన
పారయు లేపత్రశాను మిత్తుల
వెలసి సగంధపు డిత్తుసె మ్మోనయనే.

గీ. అపరపక్షంబు చంద్రుండయుండుసంత
నంతతానుగాల్లి పుడు వెన్న నప్పెరాపె

గుబ్బ లొరయఁ బెరయం బువ్వు లలరు లుబ్బ
చిత్రతర మానుషాన్నముల గమ్మదనము త్రపీఠము.

సీ. గన్నేరులా రంగి నెత్తి రాయిని గుర్జు పొరల
ప్రవిమల సత్వతపస్థి పెను కు మెప్పు
బింబవిశోభిత నవ గీతలంబు నూత్న
శబ్దగమలు వరనాగ ములుపదము.

తే. చెలంగ కములలతి తావు కుసుమ
సంగముబడియుంగ నెయున సుఖనసుతే ఫణి
భాంగన మ్మొ చేముకు నెంం
వెంగులానాము సుమమూరు రత్నకేతనము

తే. కెలపుననుమాల్లువె తుత
యుషితవనలాపోయి నల పెయుడు యంబగ కూగ
స్థలము విటి ప్లులదళ్ళమున
తెలిసిమెయియుచిత్రజ్ఞ్యత్రావి నేరయులు గనసుకే.

తే. వలనమ్మపడ వయిపుల్ల వములతాత
ధవళ కేమామునను నవెందు పూల రసాంగ్లుం
డుపదిశల ల్పృతిపూంధవు
చవితల్లి గత్తినుంశు తడుల కొంత్రుంబుత్రయుసే.

ఉ. వెన్నని నమోమిందగు, వెన్నన నింత నాలనాలవే సేవదన్ని
మెన్నన దానికి నపుడుమా, పెన్నలతి మతిలేవ యుకృత్పమూయబియునగో.

సీ. పడఁతులఁ గదియుండి పైకొని తాఁ దప్ప
నలయుఁ గోరు నేర్పు పన్నుపదవఁ
గలయిక కలయుచుఁ గతుల నయముఁ బ్రపదఁ గను
గండె వాలాన్ని దెబ్బ తలఁ దను
పాలంతులు దక్షింపఁ జూడ తీయు పయిగాఁగ్న
రాఁగె దాఁపలరాస తాంత్రి
మొందాం త్రిస్వన పత్రములకు తేలో [illegible]
విఘటంత్రాన్వస్త్ర పత్రములు
వనితలఁ దర్దా వృత్తాం ఘుసటిపు మదరు
పెలి తెలుపాతల గుణులండే వనత్రుప్పు
పరాగమున గాయ నయంపుక పాని పదపదవా
ద్విరసనరులు పరిం పలుకొత్తలఫలంబు.
మ. శివపత్ర ప్రపాట ప్రాగవతులు నీ బ్రాంపంప గారావ్యై
శివమా ప్రాగతులంగలాప నలతులం బ్రాక్షింపు పుష్ప ప్రాప్యనీ
గవయుంగనారులు మొంత తెలియులతాతొంక్షింపుపనీలాపనా
తెలతము తెలియు పనుంట పత్రుత్వతకము తెప్పఁ బంగారు శ్రావు.
శా. అప్పుం దావనపతి తాకీకా [illegible] రాంవాప ంశితావ వపనం
బాఖం శుద్రి యుదాశ్రాని రవి కానాపరాకాంపా క్షాంతాపెలనం
బాబ విద్యాతలత సుతాక్ష్మతరనిత్రాగబ్రసులాంనాత్సనం
బాంబా లుబ్ధి పితరత్ప తీర్థరణనాపతి యొంతయు క్షుబ్ధి [illegible]

వ. ఇట్లు గరుత్మంతుండు సకలపత్త్రంబులకు పున్నమచందురుని బోలె వెన్నెలంతయు
వివిధరూపంబులుఁగాఁ బుట్టించిన స్త్రీలు వెళ్ళెంబునకు కొన్నవ మగా
మానుండ్రై ఖల్పించారసంబున బాలగాంధర్వ తస్వాసమానంబు
గఁ జైయెనాముంజై వెలసియున ప్పెపుడుఁ

క. పాంపము తి నంద్యుఁ బౌరీమన
యూపెనుఁ బాపును నఖాంర యబఱుసేయుఁగడప
నాంపగఁ దొర్పఁగఁ దలపై
నాంపగ గలయుత్తఁడు నెంపునా ముత్తుంయుదలన్.

శా. ఆవిద్యాధరగాపటియూచ కేశుడు బృందారకస్త్రీరాజ్యంబునను
బూవుంబోడులనావారంబు చను నప్పుడు న్ని ళ్ళాతుంగ్ధిత
ఖస్థత గ్రామాంతపులి స్వరయుగవారయెనే పౌళ్ళ మానెత్తును.
త్రైపురనేడుక్షేత వపు క్షుల్లు నడుఁపఁబెండు క్షేత్ర పుస్త్ర ప్పై.

సీ. మినమ్మై వివిధాంపధానమ్మై ముసుమిష్ట
తెలవాటుఁ గాంతికొండ్ల బిత్తుంబి
తూర్పుమ్మై పాంతి తకర్ణమ్మై యుమన్బ్రాతంబుఁ,
బుట్టి గబిపెన్యాగా ... ఆరనేపతిమ
తెరాలమ్మై యుబెప్పాలవేలమ్మైవల యరాబ్ధి
యుడుసునగ్రుంతినపురమువుత్తి
సింహామ్మై బెంహాగ్రహాంహామ్మై జైత్రేయ
పట్టుభద్రుని గొష్టి పౌష్ట చెప్పు

పాములాంబు వనత్రసుధా శైమకంబు ?
శైత్య భూపున సమ్మోదంబు నవవిగెల్చి
యలరె నదిత్య క్షేత్రము మాంపురంబు
తేకి పరాయణాపయొనారాంశ్రీ గెల్చు ఘుడి.
సీ. శోభముస్తకమును తెండువంచుగఁ జేయు
పాల పైపయిఁ గొంగాలనోలర్రప్పఁ
గెరతి మూఁ ఫురముని ప్రింబరపొందున
క్షేత్ర లోకంబు లాస్త్రయుగనేత్ర
పెనుగొల్లమ ఉంతే వెసితల్పాంతసం
పలదశని స్త్రీ గొమొలపఁ బెట్టుఁ
బొంఁతె యల్లాన్ని పాంతూ లంబు పాడింపఁ
బవిపి గాని దిమ్ములనెలువఁ బెనునుఁ
పూపులదిలింపి తాలాగ్ని తెంపు వెత్తు
మేటిఁపెమ్ములంబులయ తేలవాడి
శింశుమారంబు నలరంగఁ జెలయనష్టి
తేడిఁది యతాఁ బాతుబు అపుష్పశ్రీ యఖ్యార.
క. అలశంబుమాండుఁ తలపురి
తలకొనిమునిఘుపతిక్షమా గతతిగలశ్రీపుం
దలమించు శోభింబొసంగుతుఁ
గలసిత్రిభుపా రసగంధశ్రీ సూత్రియుణీ.

క. అస్త్రారుండరుదెంచెన్
జాత్రింశునివాసవంగాంసజనపత్రిసభతా
చిత్రికలుఁగలుగుశాంత్రివ
చత్రికవెలఖాదపవనచయ చరవారముతే.

క. మధురాంబుఘ్నమునతులసు
మధురాతాచంద్రునిభుయుమాంకపసరుతే
మధురాతృత్తుకైచనులయు
మధురాగాసత్త్రహాధయుమధుకేగతులు.

వ. సముస్త్రజనంబులు మనంబు సంబాధము మజంబు సంబాగత గంధసార
తాలప్సంధప్రుమంబులు సుంధ్యైలాసపల్లైలగ మలయమారుతసుగంధ్యు
లతస్త్రూరతాశ్వులును గంధానాళింబాత్రరంగంబులు సుస్త్రై రవెంద
పరకళకాంవిష్కారంబులుంగాని సాగరాహాళ్ళిత్తులుందలంబరంధ్రములు మత్తి
యును

సీ. పరవాదినాలతల్లరికించి పరికించి
చియుతేతులఁబద్యంబు చెప్పిచెప్పి
వలరాచరొఱుయవాలయించి వాలయించి
సౌరాస్త్రనస్త్రబుతేము ప్రుచెప్పి
విరులదండలుగట్టుఁబులకించి పులకించి
గంధానఁజల్లుర్తిగలసికలసి
తేలఁజిత్తరపులుతిరిపియుంచి యూరిపియుంచి

యలరుచు దిశలకు దొంగ ద్విజాళి

వడగళ్ళ ప్రళయ హస్తము లుడిగి మానవుల

యసుఖము గూడి యసుఖాంతమొందఁ గాక

విడిచి విఘ్నములను విఘ్నవిస్ఫూర్తి గాక

శాంతి సుఖ ఘనాభ్యుదయముల్ నిశాంతముల్.

గీ. బలదర్పమదించి యుండు నుండుల హేళి

ప్రాలు చంద్రకాంతి శాంతి సౌఖ్య

తప్పు తొల్గు చూడ దెప్పరం బు ద్రవ్య

మూలమైన కాలె యున్మత్తోత్తము.

శా. సామ్రాజ్య మత్త రాజదానవుల తనయుం జ్రీ

యుంగటమున జేరి సౌఖ్య బరిగె

మదనపుష్టి దంతి మదమత్తుల వెండి

సరస గాంధి తృష్ణ చదువ మధువున.

శా. శ్రీదత్తోత్తుము గంబున సున్న సమిద్రోచిల్లారగ సర్వారణం

గాదా లేరు పదము కేలు గంట మిరపఠ్యాభ్యాగమం గస్తి త్రెం

గాదంతా వర్ణ యానవయు శ్రీ తెరంది గన్ననుల బంధ్రములు

పాదరా సలప దివ్యాధ్యుంతుడ నభోరపద్మాసన విజ్ఞాత వై.

చ. అనుపమ చిత్తతేజ ముత్తగురు హితులఁ గప్పలతాంతమంబరుల్

తనత తరంగ తారకలు సిగాను తల్ము. యుంబు నుదింపులు తెలిసి

శ్రీనవానవాని నెత్రులచ్చైవరిగబ్బ వనుంగపవేల నుంచి య

ల్లనతనువెమోరపాపునవలె బాసయాంచు మొఱబడా బూఱనీ

సీ. ప్రరకబా భ్రనెక్షేత్రిగ శేపాంప ప్రయత్నతు

వేదములు గుర్తుంగ సూచి వరుల రాల

నమ్ము తాప్రస్తగ వాంఛ నడరువ తొల్లరానచితః

వెను ఱం మొమున బ్రసాడు మువైరయు

మఱపద్మదళమున వెలుగరితేంచెనదించు

సుంధరిపాదెలు బలుగానెపుదనరు

గ్రొత్తాటలు బాలని ంత్రసూపంబు తెలిసిన

గతిమునవన ఘంతమాలు వ్రెడమ

సూరితను మున్నమనసు దొంకనగ మనసు

తెంపెంచ వాంతవాసె నాటిరము గనుర్య

దర్పతరగాంతతాం తతెప్రితనటుఫ్రసురియు

పట్టుఛుత నధ్యా సురాగాతి జూఁడెవ్వ

సీ. పురుషులంటలా గ్రొత్తబూత శాస్త్రంబు

ప్రతిపాతమగ బ్రాహ్మ పంచరంబు

శైశవపు చిత్తమైన సాహాబ్జి నయము

నెత్తి మాపి బలుము ంజీవి ముగ శెన్న

గనిశరంబె దశిత్రెంత నిరాశవెండనై

ఘనుసుపులు శ్రుత్రి వానవల దరుము

గంటి గాఁగ వల వలవలెన్ ముల్ నాడు నవ్వులు (చిల్లి)
యుగళి సొంపుల ప్రేంకణ్ణి చనులు
తేళ్ళగంటి డబడి డింపులె గొప్పులు వలెనా
కొనతరాభూసి ధవళం మల్లులాడె
నిష్ఠురచరా స్త్రీల యాచైస్త్రీ తననత్తు
నీవు లొడను బాబు నత్తునై వ్వైరగ పురము.

తే. శ్రీ స్వర ద్వైతాబ్ధి సృత్తెంగతి
షష్ట్యరుఁ బొందెఁ గంటి మునుచుఁగల తంత్రులుగా
త్రిస్వరఠరతాడితత్త్రి
వశ్యతమతుష్టిరవావదవలసనగుల త్రాన్సి.

సీ. సప్రాణ యుగ రాధా బాంధ వేల్లెత్తన్న
పంచవేణ సమలయిన్ని బ్రహ్మలుగాఁగ
(ఋ)
బాంవతె దత్ర ఖరారా ఋయోజితేంద్రన్
లవలుదా సద్భిద్భలింగములుగాఁగ
నాంవైదాం ము నిపుష్పలంబల పుష్పాడ
గమియుద్ధ రాఫరాం గంబుగాఁగ
గుబ్బాప సముల్లిత కుంతలములోదసం
పదముద గంధవిభ్రములుగాఁగ
సుఖతప్పిందావనయున నుండి దివ్య .
రాముకేశి వనాంతరానుబంధులు

హంసమానసముద్విగ్నగతిఁ గలఁగఁ
జొచ్చి క్రీడించుచుంతయుఁ జొక్కాము చెప్పి
మత్తమాతంగ యుంగజాక్షయు ధీక్ష్మవత్త్రయుస్తైన నెదివుండెనక్కె జి
యర్ధ్ధకృత భంబునంబాదియుద్భుతత్రపమమునునా
నాగతులద్దివినుండి పల్లగయుండవాధిపుఁడాధను
ర్యాగముండపరతింపవంచకుత్రైనక్రింపుయుపట్టి లసి.

సీ. ఇవి పొందములుఁగాంపు భూమానాట్యపెల్లగలుఁ
తెలుసుమ్మనయుల్లరయుగాని
యుదేవాంల వల్లిగాందిల పొంవతేకరుం
పొంంతరంబైన శేషాంకింగాని
యువాదంతకుయుగాం చింత హాందనమునన్నూ
చిరలుంటశమవదంత్రి కయుగాని
యువికుంభములుగా వివిధాంత్రిసంతత
యులున్నపద్ధిలు పుష్టినిండ్లుగాని
బంతరంతయులుగా వివిధ్ధులవిలంగు
దిగ్దునిష్ఘాతపోంఘోషవత్తైన
గురువురులుగానియునైదుస్థానిపెనంగు
కెలవలయూకొదవరివారకూల్పుపొప్పు.

క. ఆకారమంతయుమాఁ పునాస్తైతెలిశ్రీపుష్పుడ మెరుఁగంపద్మాత్తై
తమాతెన్నరేవితధనువుం, జొతెన్నవఖంబుతతాశఁజలవిక్రముద్దై.

మ ప్రసవప్రాభవ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

చ. వలరేవలయు [illegible] సీమలంగుణ్ణాంబరా

త్రాగినవతంచియాందరవ వారల [illegible]

మరాతె నిర్మలంగుణాంతల పుత్రులు [illegible]

తరాయులందక్షమాడితిప్రత్యాంతయు తనల్లల నంబన స్థలిని.

తే. తనుందలంచినవారలబం

ధనయులవిడంచెరియుచత్రి తనదంష్ట్రలబం

ధనయులుతలంగులుపుత్రుడు

బానుల తనంబుత్రాదంయలంబు సౌఖ్యదయు గదా.

చ నడుమ తతెంసు కాలగాముసం దనుబాంధిన గోతరపన్నతుం

డుడుతప్రుడుగ్రసెనుండ లధూతయుచాసి మృగేంద్ర పీఠికిం

డెడవయిరత్నతుం భక్తిత తూరయుచె నభశ్చేత రూడిత్రా

డెడసులుమానసేయుడు గుడిలాంయుబనా [illegible] కీనే.

మ. చలులాటాపరయుతూ నడిత్రిన బరా సంధప్రవృద్ధ దబ్బి

సోమ వంగ్రాధదవాగ్నిచే నడచెగం సాంరాతితద్భాములయు

త్రియపైలయుష్టుడు బెట్టిడి నీబులదసంఘుంసైత్రదం గారక

ష్టలుతాం గాదిత తల్లతాంయుకేలయిముతిబాంయుంసదశ్రద్ధలయుతే.

సీ. శైత్యంబుగల్గు వాయుభవముతెగల్గ స్తోత్ర
మంత్రములగ్గలయాంతలాంగావతత
నిగమనికాయసంస్తుతనీరశైసాంద్రప
సిద్ధశ్రుతిప్రసాంద్రశైలాంతర్గంబు
లక్ష్మీంగతజగత్త్రయపుసరిపెనిర్మాత్ర
జలజనగలరుపుత్తురుయులుదెన్నెం
గాలస్ఫురూపళ్లు గమునింబసిబ్రాంప్తాయుఁ
దలయుపసుందలిజనాద్రదలగాత్రజెం
గౌరీప్రియవిద్యలను శివలు తాన్నుప్రాధ
శాంతిముబుతందు సెఫ్రనిమెయుత్తెతపు
నితరుతెమాళ త్రైయుంగనంత్రవారు
తానస్త్రిందయునుపదననర్థ్యదానవారి.
వ. ఇట్లు దుష్టనిగ్రహశిష్టప్రతిపాలనపరాయణపరబ్రహ్మంబైనత
గత్త్రయుతేలమొలుందగుకెలశుబులనిఖిలనిలయనుసతులనాదివిష్ణు
సకలశైవలంధంపురంబునంబెలాతెద్విరతానగరంబునన్
జై యుండునని మెప్పిదనన.
ఉ. వారకమొప్పునిప్పుడముదబ్బురకత్తరతవ్వాదివల్లతె
తెంరతసాధపోషితచకోరరదర్శనతాంఙ్ఘ్రిజత్రీసై
స్త్రారకత్తారతాంత్రిసముదాయుపయోదయరత్నశోభిత
ద్వారతవాపతుర్ఘ్యగ్రతావారకవీరతఖానిధానల్లం.

సీ. అబ్ధి తోడఁ గైలాసాచలమునందు పుష్పాదంబు
లయమునందె జనమున పస్త్రవస్త్రావంబు
మగధాసువర్ణ పుష్ప రుచిర సుగంధ పూత
నీహార నెరసెంచె నుణకి 214
తెలుగు పాండ్యాది కేరళ తుష్టచిత్తమునందు
బృంగారవములు కట్టె ముఖరంబు
రంజిల్లి భూతి నివిష్ట జలయుంతమున
బనిమి తపుష్టి చేయుచు నవనిఁ బెనుఁగు
తెలుఁగు నైయుండెయు పృథ్వియుండనేల
నెలప్రయాణముగా స్తోత్రయుష్టి
దానివతోయుం తము నీయముగ్ని తలయునగము
తరగకు మారెప్పుడు వేర దాపురము తూచు.
గీ. సరస బిలకేతలాలసామర పురశ్రీ
తత్త్వ నవతిశోరు మాస్ర స్వగంధనార
మిశ్రితసూర సింధుఫేనంబులలము మెరగ
వలదు సున్నంబు తెలకెంతపూల వలపు.
మ. అరవిందాక్షి నివాస తుల లయము తారాంధ్రశుబింబంబు బ
ష్టిరిపుం ధ్వంబగు తత్త్వధోష్ట్ర రమణబ్ర జ్యోత్స్న తశ్శాంతమం
దిరము తేమస్థలవాంతరించగ సూర్యాస్తంబుగా నిష్ఫురం
బరిధరాతుబ రత్నాలవాల తమకుం ప్రత్యగ్రమార్గమునే.

మ సమదో ఖేంద్రాక్రమీర తుంభిములతోం సయక్షు ఉ సలుభ్యా వున
శైలము ఖోపనపయోధరంబులుగ: ంపంగోనా సత్పుత్రముం
కుచములప్పెటయుగ్మసైకతములంగులుంబులై ప్పి నా న
శృంగము పానాట్ములుఘుప్రాభరు గసుగ స్తైనసనుసుప్పి.

తే. అప్పురముపుగమునట్టి త్రి
గప్పురముడుపయుషుని కలహంబులపొ
తెప్పులగుపెలయనున్నపు
యిప్పురగెల నుప్పాలయనుధూప్పు లరులయనె.

మ. తనయంగోయునకునుప్రవిల్లసయతోదానగనప్రోష్టగాం
చనజాలోపభరముప్పోభుజముభుజా సేమం ప్రభుత్వాలుబనుం
ప్రసన్నమోత్రింతునయయనే ముడుదురు బ్రాంగణ్రోగాని ప్రింపె సం
యయనెంపు బంబులరత్నతపంబయులు తరువు నీ ప్రవాళ్ళు మకుటే.

మ. తలుపుల్లపులు విప్పులు ఉత్తే నయనముద్రల్లాప స్తోష్ఠాలలో (~~[illegible]~~)
వెలుమాండాకళలక్ష్మిగాంసమ సుధాగాంరమ్ముత్తు ల్యాతి పూం
తలుగాంచభూవనే శిరావళి కృతార్థ త్వంబునంబాండులగా
పతి శ్రీ క్షేత్రవయాంగ సిద్ధి పరమాపాయం బుగాంచెదురునే.

శా. ఇందుప్రస్తర తత్త్వమస్తులు లప్పై నిండారంబుప్రాసనా
సందోహాంబు చరింపం దప్పరకాలాప్ప చివిన్ను ము నిష్టితం
పుండమ్ములనిశితరావాంసప్పృధు కంబు శీత్రాంత్రీయ శీలాయనా
నందింపంబుర లక్ష్మి నప్పుంగలవిశ్వాసాస్తాద దంభంబునసే.

శా. సోమాంభోరుహ తత్త్వతాంత్రిక విభాభా ప్రోద్యన్నవత్వాత్కృతుల్
భామాలంకృతములు ప్రస్ఫురించి గురు రత్నా సౌధకీర్తులంబులలం
దాంతుల నాధులు క్రీడలాడిరి తలంకాంతుల స్థాంతతంత్రంబులందరా
తామాద్య ద్విధుతాంతర్యాంతము మెలంగంబాయ యశస్వితలత్.
మ. నయనానందన పుష్పరాగ తరాకోర్జాల తద్వంబు సంబంధితో
వినయ సౌశీల్యయుగమ్ము సూత్రవశలశాన ద్విభుముద్దబ్బిబ్బా
శ్రీయుపయుక్తంబుత ద్యుమణి తలంగాపభాతల్పా పవిత్రస్వనం
ధియములు గాని యుత్తమమంత్రుసు రత్నాంత త్నాంతరాంత తమూర్తి.
కం. అన్నగరవాస సాధుల
పొన్నయి వుండరపు వృద్ధుల సుర్వీశులు॥
లన్నియు, యునియాడిరిగా
కన్నది మన్నన కురూపములు త్సాంగ్రేనన్.
ఉ. మారుని పౌరుషీక్తి బలరూపమనుద్రిప్ప సౌరసౌరసా
పౌరపురుల్ల శిష్టులు నిశాంత మున సద్దలింప శౌరిన్
పౌరతిరమ్ము వారవదనా రసాయలు నలసాదపద్మముల్
జారుతుమాలనపు దురుచేతులు త్రేయపుండ్రౌఢపల్లవుల్.
సీ. మరులుఁ గూర్పు లెబ్బాలు మరుఁదొత్తుతార్కొనినట్టియు
భామపాలుపొంపుమీఱ నెలుసుంత్తై
వెలవిమానలపై చాలు వీలు లదేశ ఝల్లుల దార్లు
నప్పుపై తెలసంబు నడపు నెంత్తై

బహువిధంబైనచాయలఁ బుష్పిత ప్రియకములఁ జూడ
నెలఁతె యుద్యోతకార్యమునందె నెచ్చెలి
సహజగంధము చాలు బహుగళ పుష్పాంచితంబు
దనుకాంతి చేకొనిపెను నువునెచ్చె
పతిమువిరాలఁగ నిత్రపూ నైజియపాలు
సాత దర్పంబుల వుడ్పవింతలోకు తెల్ల
వలసి చూడంగ ననవస్థలఁ గదిర
వత్తుప్రాశంతురు ఉల్లపనముపలు.
సీ. తుటిలాల రేపులఁ జేతలు ఇండ్లుఁ గవచ్చు
సుడురులఁ గ్రొన్నెల పైడుమువచ్చు
ముద్దుమోములఁ గల్పుం బయిత్రిఁ గవచ్చు
నంకాళ్లఁ గసూరి యమూర్వవచ్చుఁ
నెమ్మి వనపులతంబు నెలకొల్పఁగావచ్చుఁ
జున్నలసరి నలఁబెన్నవచ్చు
సరసభాషలఁ దేనె పెరలు రేఁచఁ గవచ్చు
మేనాయుంబిం జిగ్రత్తింపవచ్చు
బఘనపులహైతత్రిల సాంతవచ్చు
వరినసౌభాగ్యవందనగులఁ దెలుపవచ్చు
నినఁగ నవ్వొ యవస్త్రాంతు రత్నసువతాన్న
తీసి నెఱులగల వారసాలి బునవేయులు.

శా. ధూమోదంచితమేఘసంఘములఁ బాఁదింపుచున్న భారత్నఘనా
ఘారాజింగె ఖరించి తారలతుషస్థానత్వ మొందించునా
రారా పావదళుర్ణ రక్షితపురప్రాసాదరాష్ట్రీయతపుల్
మెయిం గాంతియురి బ్రాబారమిష్టిరితరా ఎయుద్ధండు తైలాష్ట్రైతికినే.

సీ. త్రివిష్టపోర్వీశరిరంకానెగ్హ నదావసధపన
నర్తకర్మాంతసాధనంబుపెల్లఁ
గ్రొవ్వె త్రివిష్టపంబు కానె కనుఁ ~~[illegible]~~ ధనంపునగంబు
పప్రస్థులగఁ గ్లురుస్మవితత
తులఫ్లుచే సిమకాంత కూర్చి తులంభనిగ్రసం
సంభవపసు రత్నసంభారముకలు
రూఢినొ తేక్షించియాతాకె సప్తార్ణ
వపదార్థవనేశుభజవలక్ష్మి
సారసారథులు వాసనుండైనవాని
తెలంగాణ వెక్కింపుడాసంత్రత్రైలవిగలఁడై
యునఁ ప్రకాశంబుగఁ బుడిసి సొంపుస్సాధి
రూపతాలింపగా ఘుష్టైనయాంపాత ముల.

శా. వేధస్సార్థువిచారులంగమగ్రమానవేశంత వాంసంబులనే
మోదింపులవర్షతనిర్మలాంగయయులసంపూర్ణ్యానుభావుల్ జిత
క్రోధుల్ వారిత సత్త్వసంధులు పాలితాగమ్మలాపెబ్బురతుల్యస్థితు
స్స్నైధా మాధురిసాంధ్యరతిఁబురిభూమిదెవతావుంగపుల్.

శా. భూభృద్భావము చూపురత్నరుచులంబొల్చున్ సారాగాధభూతినే
శోభిల్లున్నట్టి ఘనంబున్ లక్ష్మీపతి లక్ష్మీ శ్రుతుల్ ప్రస్తుతింపన్
జోభిల్లంగ దయకీర్తిచంద్రులు దోయిటన్ వంశ్యుల్ తాకెగసి
ప్రాభవత్రిప్రభభానుభాతిం దనర నేడు శ్రీశ్రీలక్ష్మీగిరీంద్ర శంకురే.
మ. తనరు స్త్రైశ్వనివాస భూములయు మందశ్రీమన్ విపద్మలా
జన పద్మానకరంబు తెంగియుత రక్షన్ శ్రీ ప్రత్యామోగతం
బన భస్సవిశ్వర దాంక్షితోల తలచనందన శ్రీమత్పాదపద్మ పాం
దనము ల్లోకవరప్రదాత్రియగు గంగాధర ధ్రువిద్యోతి శాస్త్రరవి.
సీ. తారకా హార చంద్రము తురాలంకృత
గగన లక్ష్మీ నవవస్త్రములతి నై
యెసగు సత్కీర్తి శక్తిగాంక్షినాత రులు
జనుల ఏకీభావ శ్రేయోభ్యుదయము
తెలిపి లక్ష్మి విభు భక్తి శర మోక్ష శ్రీలక్ష్మీ
తనుసగరెంగంధ్వ గమన నిర్మాణ
ము శ్రీమత్తర దేవయోగానుభవా బ్ధి
పరిణామాత్మ పరిపూర్ణ భాగధేయ
మంగళ శ్రీశ పదాబ్జము రంద ధార
నలి సంభవ తెరల మెండు బసవలము
జైన ధర్మ మిత్రత్వ వృత్తి నలుపు
బ్రాతి గరిమంబు గెలిచి యెండు శాంత దలనీ

సీ. కర్ణరాలన వెలిఁగలు గుంటు చిత్రమౌ
దంతార్జునస్ఫూర్తి రత్నతనుమూప
ఘుణా ఘుణా ఘింటితాంగకులు ప్రబలవే
వేఘ సంపద పాద మెదరమ్ముఁగ
చలకెక్కితుఱెయుద్ధత్రత్నశ్రీలు కారాబాం
హారిచింత గలలోన నైన గనవిం
దగువారి విలు చుట్టు తనరారి నిలువెల్ల
బద్ధ కక్షం భవి భ్రమలుఁగ మిఱు
భ్రూత్రితులు నెలయలు చితంబె భూరినాఁగ
కద్దహా ఖ్యాత తలిమెఱిబొంతిక్రవఁగ
పెలయు నవ్వేల సంగ్రామవిజయ భూమ
ధామమూర్తులు గంధాంధనామ బలులు.
సీ. పడినెర్రులు తుంగాల్లఁ బడుగాండుపుల మనం
బులలీల బురరసంఫుంజరేండ్ర
ధారాధరము తోలు దళులు కెంత్రు మెఱుపుల
పాడ్వున నపరం జిసగతులమర

వఱలు సువినీతలై సాధువాహాళులతోడ
వేసములు లంకస్ప్రదాత్తాపరితమ్మాదయము
లంచరితచిత్రభరంబుళ్ళసూచితాంక
సాలుకేంబులు ఖబవాలవర్ణ్యఘోటకములు.

ఉ. రవిరథవేగమంత్రయును రాష్ట్రసమస్తధ్వజము చంద్రుతేరుసూ
తుని శరుకూరి చక్రియు సుదుంతలుతల్లులు మాతులిదుగా
వవియు నన్నప్ప నప్పురలు నందరదంబులు కేతుకెంకిణీ
నివహవాణికే స్వరస్వర తుంగవేశాంక ప్రయాణలంబునన్.

తే. వడిగతి విభ్రాసుసంపద
నడరి పదస్సాన తాలనట్టిత్రగతుల
గడలుతురగసత్వమహత్వము
వడుపుగ భళిమహా వీటివాలుంబులనే.

చ. కలతనిభంబలిరుతుల్లోనలుసూనసమానలుభిజ్ఞయుల్ జనకోట
ధితములు రుత్రత్రాళులు రతిప్రియమార్గులు ప్రియముల్లవహా
దకేపరిపూరితంబులు సుధాద్రివళులంబులు తత్పూరంబు వి
ప్రతరి వధూస్వభయ శవి నృపపల్లవమైశ్వర్యతమహా రహార్హ్యములే.

తే. ఆదిమూలసమాస్తమంచువ్వ దివిబితల
లకులిబుక్షా యూదన్నవలంత్రియుయ్యు
సుపవహావశ్రిదెలిమూడి యుండులెబురకి
ముద్దుపసంగతిగలములీముసత్త నెలనెల.

సీ. మాకందములు చైత్రమాకందములు గెల్చి
క్రమ్మప్రహ్వాదుల ... మాశం ...
సారంగములు వాసారంగములు గెల్చి
ప్రాంద్వై ...
కేసరంబులు దళ్ళకేసరంబులు గెల్చి
తేజి ప్రాంఘనుఘనుమల్లెన్న ...
బాలింబులు సాలి పాలింబులు గెల్చి
పడియు ...
మఱియు చక్రి సతరుల తాయుంఛ పములు
మదనశుభర సమూహ పేదం పాముచెను
సుపవనంబులు సంపశతు పవనములు
గలుగు నిందియుంటు బురమతో గుల్తపాటి.
ఉ. కేసరముద్వాము ల్లరుచకేతను పటు సరాపశంబులనే
వేసవిద్రోహలాడనరవిందనివృద్ధి తదాప్తచంద్రతే
ల్లాసము సన్నగిడ్డి నగలంతులు శైవలక్ష్మి నవ్వుద
ద్వాసరనాథ తృత్స్వయు ప్పవిత్ర నివాసతళ్ళాంఘలంబునినే. మఱియును.
ఉ. వనితలమేని కస్తురియు వాతెరు పైకింతునాయిరాతము తే
ముసుగగంజెయు మువ్వారుల ముగ్ధలుబుగ్గలు గాంగబర్బునాం
తనము తరంబ తుల్యాలనంద నృపవెంబడిపలింయునప్పురాం
బునవవిడ్డాభిడ్డాన భూతి భూతి తకాలిశశిశపల్లి తతే

సీ. కుబ్జుపోరుగు నవన్నెతుంతల్లుస్తుతేన
స్తులకీలాపస్త్రుల పెల్లుకై సుసుఁ
గబ్బుఁ గల్పిలు గునఁగాఁ వన్నె సలాంచు
సాంగ తప్పఁగాలస్తృ సభ స్తుగుపుముడు
గుసులు తంతు తపులు గునవన్న మఁకు నవాండి
తేలుడు రాచ స్గ బ్లల తా ధల గునుసుముఁ
గనరా బ్లిములు లుగుంగాం వన్నె నెయిల్లాముఁ
గాఁవులఁ నాగప్ప లగక్ల్ డ్డులు సుఁ
జాత్రములు వెల్లి దెబ్బ నవుత్తులుఁ సు
సుబ్రతపోసాదిలోగనాద వెలుతుపల్లు
తూఁపులతుఁ గాపుల్లైన రం తూరుపురమునఁ
ఖప్పులాణి వశంపకులే భాగ నెగ్గులు.
తే. క్రమునగు నిత్తావి యూరుపులు పాలగళ స్వప ఘూర్ణఖండు ఖా
లము సవిమర్ద నిర్వాణ మళత్తుపతుం ఖభరంబుఁ బాంకెర
త్రిముము సుమల్లుల్ల నిఖడపాలతతి బదవింయు గట్టె పా
లుము గుళపిండు గ్రాంబిమదిలాగఁ గరంగుడు శెట్టిముఖ్యులనే.
మ. షాంశితా ఖాంత పరిష్కృతాస్తృత తవంశోత్తుంత్రియాన ద్ధగా
గరసాంపేశవరాంగణాలనపతా కారవ్య తద్వారతా
పురాసేనావటి యుద్ధరంగమునఁ గొంపుల్లా ప మత్తారుతి
త్తురుసత్త్రిదుహాల మాదధనపుంత్రాతి జౌవరత్నంబులనే.

సీ. తమతమనారు తుల్యవంతంబులఁ బసపొగ్గు
నెందత్రా నెంధా నఘంగవీథి
విస్ఫురనాస్త్ర వశీకరంబుల్ప్రభవింపఁ
జైయుగంధ్రావముగ్రైగాగాంభు
బాలప్రవాళసౌభాగ్యంబు గతిగించు
కుందకోష్ణానక్షమాంశుకాముల
భద్రవిద్రుమలతాంకైభ్రవులు ద్రుతమునర్ధు
పరిభవించుదార్థపరసరముల
సాంధ్యసవిత్రుప్రభాఖరాజ్యపిల్లపుజ్ఞ
లాభసాలాభసాంద్రీందకోందరముధు
మరవితాసంబుసమందునిరుద్రనాయు
చెంచలాస్వాయఁగందర్భుబునతుసగరి:
ఉ. శ్రీతములాక్షివక్షముపవిచిత్ర కళాతలసాంతలంపనా
క్షీత ఖవాస్త్వచిత్రమున కాంతమహావిభవావలామయు
ల్లాతము నాములాక్షిబుధులాతమువాంరశసాలసాలశా
బాతివకంబుఁదత్పురవిజామమగౌప్రస్తుతిసేయుశక్రాదే.
క. కౌతెల్లఁబున్నములు బుతు
జాలముసరవిను వసంతసమయమునిజల
శ్రీయును బద్మిసుల యహాం
భాయిగునరువెల్లవాయుఁ జక్రధరుపురిసే

54

సీ. కాంతకాకాంతకా కాంతకాంతారి

ధరితరాష్ట్రధరి తరాష్ట్రధురీణమానులు

కులపాలయుతపాలయుత పాలయుక్తి పాలమూర్తి

పద్మపద్మసపద్మరాజహంసలు

బలభద్రబలభద్రబలభద్రవ్రతధరంబు

కోకిలకోకిలకోకిలవనంబు

హరిసనాసహారిసూనసహారిసూనసంతతారి

సుత్రారిసుత్రారిసుత్రాశంబు

ఘంటలు నిధిశాయిఘంటలు కటంబు కాబ

రామయుదుకాంచమూర్తి గాంచమయ్యెయ

ద్వారవతి సారవతియు శృంగారవతియు

శరావతియు నై నిత్యశుభము లొందు.

మ. దనుజాంతకపురతాసారలతాదాత్రంబు గాత్రారిము

ఖ్యనిలింపప్రముదాతపాలమతల తల్పాంగ తల్పాంబు భరా

తనితా భారతిదానాక్షేక్షుమునై తక్షిల్లుఁదా ద్రుతుం ద

రిగనమలుందాల్పుసుదశగను ందుజగద్ద్వారక్షుందు రక్షించుగాన్.

తే. ద్వారవతియొప్పు లక్ష్మీశగారవతిల కేతయు నై నతలు మలకటము

దారంద్రితపాలితరా

తారజనియు బాపెను జ్ఞు రచికి యొనర్చెన్.

శా. ఆరాతిం బ్రభవిష్ణుడై నవసుధాపాత్రత్వ స్ఫావర
స్వైరక్రీడనశోభలాన్తవరరక్షదక్షుడై యుండని
శ్వారుండై సుఖియింపు విష్ణుడసుధాస్తాభ్రధనగ్నాలదా
లారంగత్పరాఖ్యుంగహావభవరాలాత్తలు సంసుప్తనై.
మ. రగారగా ఖరయామాంబువీరపరరక్షశ్రీగాని పొత్తాంభవా
రగాయానాకుర శైలతోంటముల శోభశ్రీప్రతిష్ఠింపరు
శ్రీనిసరోత్తర్కృపారాధారబయుల ఇష్టోదత్తశాస్త్రంబు ఖా
భురా(ళుల్లోండయనిశ్చు(గాతనదతింపనిశత్రుపౌ యుఱకిన్.
మహాప్రభావృత్తము :-

తమలోం జింగలుబు తెం తెంగరవరగమునం
గక్షపస్వోప్పాదభి
పాఱుపానన తాంర దంతినే తొమతరపదనే
పాంవునాంరాంగయుక్తినే
విమలనీవిద్యానిధికిశ్రీ వినయయుసుజునే
వరలక్ష్మీసరోయునే
రమియింపునిరుక్తిగాని తాంరగావరదుఁడుగాం
రాన ధరాసురత్రినే.

వ. ఇష్టనక్షత్రావతంస్తాస్తిబక్షాలావరాత్రిముఖ్యని ఖిలగు
ణాగణాధిష్ఠాయకుష్టాష్టతరాజన్మతత్త్వయుంజునవలకా
సులాకుండై కుంబహాగధరుండు తలనొందరతరంగము

[illegible]

సీ. [illegible]

[illegible]

ప్రాక్షేపందిరులు సందడి గ్రందుకొనుచుండుఁ
బాలు లంపిలాడంబు ప్రబలుచుండుఁ
బసిడి గోడంగి పుష్పవనియు గ్రమ్ముచుండు
వటులు రత్నాంకవనితచుండుఁ
తెలుఁగువారు గుబ్బనం బూనిటి తెలగ్రకులందుఁ
గుడమురాయలంచపదులు పులపొండ్లు చుండుఁ
జెఱుతబుదారాలు గమగుబ్బు గెలసిమరు ని
మర్మము ద్వాయనవమచేసి ములయచుండు.

సీ. ముంగారు తుంతుమి ముఖ్యరాసెలల
నయమల్లు వుబ్లినలం దీలతల
ప్రాంతుదుత్రిందటుపరువులు తలదళ్ల
మరువంపుటూవరివరనేతమలఁ
గేళిశైలముయాదిశ్రీ ప్రాంతాలయశైలాళి
శకలకల్పితశైలసబగత్తమోఁద
సాంతరివమృగనాభిచందనత్త్రయము
విరచితప్రత్యారపడియుండుఁ
జిన్నిచెంగల్వబలుపులసన్నబాజి
తలఁగడలు తమ్మితూఁడులతళిమతలము
వెలయుఁగెలువత్రుండై రుక్మిణీవిభుండు దాను
మయమముచే సవిలాసగలగుపాప్రక్షీణయమెలర్పు

క. కరమురవిందంబని చా
మరపాంసితయుడి నగ్రుడ్డు మాడ్డి నవులు. దం
తరచితముగు సంతుమదపు
బరంగి యొకతెం దాల్చి నిత్తెంబద్దా క్షుకరదనే.

క తెలిగుం బెం దాల్చె నొకసంతి
తలిఖంబు నసెదులుత్తై బాగతు నప్పుర్ధా
విలమతామా ల్లెనపర్ద్యాబు
తలపాంసముగుబ్బుత్తు నిసక్రమమేర్పు దాగనే.

క. కొల్లాంచి పూనెనొకసతి
సాల్లొకదళాక్షుప్రొంల ననతె నియలనే
ధాంళించుపుప్పుగున్నవము
దాంలుచు నుమ్పా నదేవతయునలంబొంతెనే.

క. అసలరాసత్పతాం తకర
రసననెదసనా ధరించె రవుగి యొకతె సాం
రసనేత్రప్రాల దంభా
శాసవింతరక్నాసమా నతేలాం వపాంచ్చె.

త గందపొడిబరగ్గి యొక్కతె
కెందర్గు నికన్నతంత్రి తెడ నిపాయించెన్
మందారల తికెపు వొప్పడి
చిందుగుళ్లన్న జబుపూను చేలువరాచెసగనే.

క. యామవకళసఖుస్ఫురణంబుగ
పొంవడ ధరింపె సుక్రభామిని బలభిం
త్రాంవాంసదిశ ప్రవాంళల
త్రాంవళ్ళదినాంతలక్ష్మిదాంలుగుత్రిలసే.

క. తను నికరతలితతతిం తా
తనునిందయుతుం బొంతె సెత్తర తంరసావురాయుం
ఋ ఋనాభుసె తివౌవయు తంరవయు
నిబుతరవృష్టరయునతునునెలయ్యవయువూవసే.

క. సురతతి తతవగారింపెనపుడుక
తెరయ ప్రంతి తలాంగయానకమలంఘుతతసే
సరశ్శరుబిదక్షిరాంయున
తరగె ల్పుతతంపుదండఘరదిగషొవెసే

సీ. కినతరచిత్తమైనతనవాలుతెవిప్పించి
సనతిబనకృబనకు, గన తగాంరి
యొుశ్రుగెతివాదెనెలాలుకుతెమ్మెరతొంది
నతినినతనమత్రు గెలుయాను తరసే.

ఉ. తారమునెత్తపల్లయును కెస్నెర వెరాయుశీదియంపుగ
ఉస్సారపుపైడియునే వాడపమున్నతెం యుంటిమియాదిగుస్త్రెతతే
నెరిక్షణంబరారాలుపువెన్నెసంగంద్రుబగదివానిరక్తం
~~గాం~~రసం బరికేతయునుగ్రక్షునననేర్పదవెత్తైమాంయుననే.

మ. మృదుకర్పూరపరాగరాజిసుమహాస్నేహంబు దూలించుచున్

లలితత్వంబు ఘటిల్లఁ గాంతిసమశీలంబైన నేమ్మనశా

రదచంద్రప్రభపుష్పరాగకళలం జెల్వొందఁగల్గు సౌభాగ్యసం

పదఁ గల్పింపఁగ నగ్గవృత్తిలో నిత్రీయుం బ్రైపవాశరము విదూఁపఁగన్.

తే. ఒకె మెఱుఁగుఁ గొత్త తెల్లాకు కేతెలు

మొకలాఁగొనుచు బాగుగొను కవయుష్మోల్లాసపత్రి

యెుతచందంబొంతయుందం

బొత్తవనయము నొసక్ర నయము నుల్లము దెలుపనే.

క. త్రసుడాంసియు స్నరుక్తిగాఁ

* సుఁగొను నిశ్వాసన్నిఁ పాసన్న (సఖ్య) ఖశిఖి గద్యాత్మలనె

ష్మినము నెవి గొత్త లాంర్వాఁ గఁ

ఖనిను నియెుం జెప్పఁగాఁ నపనిఁ బ్రియుఁ దెలుపనే.

సీ. వర్షాంబుధరమున వడఁగండ్లు రాలంగ.

శశి మీఁద నమృతసల్లాంగ మెయిన్

గర్భసంపఁగి మొగ్గ గప్పాశరద్మాడ

ఖగడంబులత తుఁబుష్పములు పొడమ

పద్మపత్రముపు ఱేనుపుయెుండ నిండాఁర

బుష్పగుచ్ఛములు బుష్పొదులు రాల

ప్రభుకొన్నెవలవన్నితరఁగ లసందిగఁ

దుంబింబుగవిశైన తుదుసుసడల

పొగరుమగలాగు పెనఁచుచఁ బొటుపురింపు
సొంపుపుకసున్నలవండు ప్రప్రళయడిగ
మున్నియమున్నతరశ్రేష్ఠమను రఘువెల్ల
కృపక్ష్ముఁదానందరసపాద్రగౌరులు ప్రెడ్డిచి

సీ. తెలనాకు పోరికింపు సెల దూఁడు ప్రియురాలి
తళ్ళుమద్దెమొసంగు సంచబాలి
యూరికిచ్చు సందునసధర బింబమునకు
వప్రంపుఁ బలు మొలసపాఁడి చలువుఁ
బూపిన విసిరింత చూపుల జంకించుఁ
గన్నసబువరాలిచెక్కు మెక్కు
నెక్రితెంపములోన్ని నను గోరు తల్వారే
తెలగుబ్బచను దోయి తెనల నిపురు
నిపురంబుఁ బుసారతికి సాక్ష్యంఁ దిపురుఁ దవి
యూఖిలయు బ్రతుకుగ నిందు బోల్డా సుభవముఁ
గాంచులజ్జాభరవయునుండి గంపుపతులు
నడగిమొత్తెంచు లతుపోళనరసి తెన~~[illegible]~~నఁగ.

వ. ఇవ్విధంబున నమ్మధుమధుమధుండు వివిధవినోదంబులఁ బ్రొద్దులగడపియు
పుడంతికిసుపుగడరిచూపియుల్లనిం మె.

డే. త్రాంవలరసాంక్షిమూడుతి ముద్రావమము సౌఖ్యనిలనిరద
స్తోత్రవుల రసారతాప్రరవిసోమములగళ్ళసన్నభోధర

గ్రామములత్న సంపదఖిలారామమునకు పుత్రపౌత్రాదు రాజ్యముల
క్షేమము మునిమ్న భావపురోహితుని లాలు గీతాంజలి దామమునే.

మ. పవిత్రా శ్రీవలసాంద్ర పంక్తి నసుభూత ర్యుండు సకిగాం రాజితాం
చనపోతంబున నిర్విసాము దికినుత్తాను తాంబునిగాంబల్లు తలం
డ్రినివ్వోగతి సునీక్రాంతముడెకంపె యూంత్రముల అద్రుము ం
బునతల ంబోరాయుపమూర్తిహో మహా తసంబున్నెక్షే గర్భాత్మడునే.

శా. నిత్యైవే నలసాందుమున్నవనుసుం సతనిపోవాలంబసే
నాంకే త్కంబును గసేరమానికేనను డాంగునష్టుముక్తాదసు
బ్రాతాళంబునుమేఘమున్ క్రిటివసేంధ్ర బ్రాంబువెన్నెడుగం
వెతెలుంకస్తనియుల్లు ఎల్లమాంతరొంటియుక్తి, నమ్మారుడునే.

చ. పవడఁపుంజ వెనుకు, మొదెన్నామిలికృతోయములసాలప క్షప
స్త్రవిదియు తన్నైవలస్త్ర కపంగతనం పునదేంబెగాంగసా
భవనముపుర్త మంచేట పుగపద్ధతి తమస్య జైత్రనివి న్నుగా
నివిపులానా పమద్ధుమునఁ జెప్పినమా. వలతే భూమాత్మ వృంతడునే.

సీ. లవకాంబులధిల హరిదవిలినప్రౌత్రాభు, మెబ్బుగునదివెనూడుమెండుగునోదె
నలత్నగతెలనిక్షితపురద్వా, తుండ్ర వైనసోదు తూం పుగునూ.

ఉ. వాలుగలు విలోలవిల్లలనివాంకరాసాధ్బిన సుపుత్రంబుసిం
తోలవగాంఙ్గవి బకలు ద్రుక్షము దంబాదవింపఁబూడు తలు
నాల్గులములాగాసంరాంతుపగభాంధి పవిరులవాంకరాంకి సు
దేవాలతంఁబోంబతము ంజ్ఞీకమజీయులలిమ బశిబలెహోంవెడినే.

సీ. శైవలక్షైన్నదమును దిమ తెలుఁ బొంకె గాంచి
పవనకాంతి శైత్యవస్త్రాఁచుము యు వడిన
నీరుమూని సిఁజూడు మన్నిశత నరవి
రూపి తలంచగు రుక్మి పౌరుషముఁ జెలిపె.

ఉ. నామిన్నిచూడు మిన్నులర్థి పై నెదసాంఘ నటింలునంబుర
గాము తపాలలాచనుపునోసనపొఁ నెయుంగఁ తో మయుఁడ
దుర్థాలు ముపోలి యొప్పనది ధూమమమ గర్జిసమెుఁ చఁగఝాఁలా
ధూమపతాకునిన్ యునుమం దుపుశాలవాశిచాష్పలంబు ననే.

సీ. భూరియుంపఁగల్గె వేల్పులకుబు ష్కాన్నంబు
భూరయుంపఁగలిగె రత్నంబు హారతి
నెస్రుంగఁగలిగె మత్తేభమింద్రునకును
నిరపించఁగలిగె పావితానులకెల్ల
శరణంబు చెలుఁగల్గె సురమిలూ భులతుఁష్టుపా
కామయిల్లఁగలిగె మైనాకమునకునుఁ
చెరుపంగఁగలిగెఁ ~~[illegible]~~ ప్రెష్ఠారి పురాగాతికి
నలపల్లుపుల్లంబు గలిగె నిలను
నాపయోరాశి కెతమున నెత్తదవిలత
వైభవంబొక్క కైక్కొనరవి సుకలక్ష్మిఁ
దెలుపుచున్నవి చూడుమో తలుప తెంటి
పొందుడిందెరమండలి పొంగనముల.

వ. అని యున్నతిన నలరుచుండు నయున సుధావర్తి యగు సుధర్మ
పత్రవర్తి విశ్రమంబా పత్రస్థనికి నెత్తింగించి విజయుండలంబు ప్రవేశం
చియుచి తగత గృతకృత్యుండై యుండె నట్టుండగ స్త్రీ ఘువలన నెప్పు
దండ యూనతు వండలలశుల పరుష తరలు లాంట స్పష్టోపు ఖవజ్వాలావ
లీధత నుండగు నతనుండు ప్రద్యుమ్నలాభిగా నలును నవించి యుూ
నవలావణ్యమూని శూపవ్యాప్తి యగు నగ ... కార్యంబారించె
బుద్ధిమంతుడై వెండియు నతండు.

సీ. వెలువలతుఁగముతూఁగ్ల శృంగారము వరించు
కంపశ్చిమ్మ గముగ గముగ వాడు
శివుఁగువల సొమ్ములతో పుష్పాల సంపాదించు
వెలంద వస్త్రోత్తరగతులఁ బాగు
నెలంతల యూరుపులతో నెయ్యంబు పచరించు
పలుచనాలపు సోముపనుముల వాడు
తెలువల వెంటలతో నెత్తురు పుష్పవ్రతమందు
తెరమలలోన్నతనాలు గూర్చువాడు
తే. నగవులింతుల వయ్యంబు తూపు గమనికి
వింటిల గుంతపు లో నిర్గాలుకవించువాడు
తా వెలుఁగ నవద్ర సుషుమా బోజ్ఞముం దొల్లు
ఘుపతి తక్షం పరమ ధన సంప్రదుగ్గిరు.

తే. తనువులింబు కుండ మగరధ
తనువు నాయుండ నష్టమునందు గర్భాయయుక్త
తమునసమానా తవిలితరతి
రమణులందు కౌంగిళ్ళను రమణ రాత్రి విలసెన్.

సీ. పలుపలు గాండ్ర భాస్వర వలు విల్లుగాగ గమార
తప్పు పిచ్చిల మురందా ప్తియయున
డిగరిప్పు ద్రిప్ప వాండిగ నలాయల శర పంక్తి
సాంరనావిలంత బంబున్గారాకలున
మనిపి పాచ్ఛెతనాతె పూనలనితెత్తి బాణంబు
బాంధపైశెసపవన పంతరిక్షిప్తిం
ఋ.8 ప్పునితడాంచె పురిరంపలుడికింబ
వినితావిపవిమూపుప్పెలింగగురారు
పాలలాముపనుపాలాక్షికరికిలం
దనలఫ్రవిడసాడి యయునుయదిగూడాతిలమూర
సరసతి రుగ్గాపళ్ళ తంబునవరలంపదికి
రంబరారి శతారిప్పు బయటవమువేరి.

వ. ఖలధిమ ధింపపాల తుసు సరవిజన సువ్వాహాగౌయతాంతరి
సలరియనష్టురత్నవు దయంబగుటీలియుహారితాదిల
ప్పులసితప్లిన శుక్రసౌకిలూనలతాతుండుపుష్టికెర్తిది
క్రిలతముసామినర్త వలదాయలడిహింకి నల్లువర్తిలన్.

సీ. గొప్ప వంశంబున కులశీలవర్తనుఁడయ్యు
గొప్ప వంశంబున గుణములగలిగి
మాతుల శిష్యవర్గముల మాన్యతుండయ్యు
విద్వాంసుల పాదుగా మాన్యతఁ జనఁగ
పంచజనస్త్రీయు ప్రాణంబుఁడయ్యెను
బంచజన స్త్రీయు క్రోధి యంచి
కులము యశోదశాంతవర్ణుండయ్యెను
గుణము యశోదపై జడలొసంగి
యుక్త విదూరుఁడయ్యు నరథారిపుఁడై యుర్వు
సాంత్వమిత్రుఁడయ్యు నెల్లసాటి
తప్పున్నట్టుగా స్త్రీ తమ్ముఁ బ్రోవఁ బ్రాబల్కి
దల్లి మఱ్ఱుఁగు పుణ్యల తనువుఁ గనరి.
సీ. అలపార్థులుయుతాని యునిలంబు నింతుల
సంబోధనము పెట్టంగు బడియు వెల్లుచుఁ
బాలమిత్రము కాని పవనసారథికుండు
బడివిరాజిత నయుక్త బ్రాబల వెల్లుచు
నడిగిరెండుయు కానియు లబ్ధ్వా త్రైలుడైనఁ
బరధనంబు రావిడి బట్టి వెల్లుచు
మిష్ఠాదలే కాని మాకు సంపదలు
క్షిప్ర ~~[illegible]~~ బాధలు నిక్కి చూడ వెల్లరు

నిగ్రహానుగ్రహశక్తియునిపుణుండైన
దక్షమఖవినిర్జితుండైనతక్షకుండు
కాంక్షితఫలప్రదుండైనబాలసుందరుడు
ప్రాప్తశుభశక్తిప్రాపుసంప్రాప్తమగును.

శా. శ్రీనాథుండలబ్రహ్మముఖ్యవిబుధుల్ తన్నాదమిచ్చెడి
స్వైరక్రీడ నలోలనిష్ఠనతనసేవింపుడు త్రయీతాపసుల్
తాపాలంకృతి నలుసాంబయుడనుతోషంబానందసంపత్ప్రదా
సారంపద్మవిధాయుపద్మభవనముక్తాత్మపదపద్మప్రదా.

త. సకలసురేశ్వరపరిమళకర
సకలశ్రీభోగాంగనాదసన్నిష్పదుల్
కృతలమృదుభాంగకాంతా
యుతలలితాతారశాస్త్రసారమార్గా.

సీ. శ్రీ. అండజాధర వాహనగట్టనాథ
దండధరదివ్యగురుసంవర్తదేవాదిదేవ
మండలాగండభిండాద్రితండతండలా
పుండరీకాక్షగాంపుణ్యవిశ్వనాథా.

గద్యము. ఇది శ్రీ సుత్రుయుముల శ్రీనివాసాచార్యవేంకటాచార్యపుత్ర
శ్రీకృష్ణమాచార్యయోగీంద్రకృతంబగు శ్రీపద్మపురాణసకలకథాసారా
రామాయణ మహాత్మ్యంబగు కల్పవల్లి మహాకావ్యంబునందు
షష్ఠాంశమునందు ప్రథమాశ్వాసము :—

శ్రీరస్తు.

సాంబోపాఖ్యానము.

ద్వితీయాశ్వాసము.

-:రామరాజు రంగప్పరాజు ప్రణీతము:-

శ్రీమత్ప్రాస్ఫుట తరణి
సోమిత్రభుజాంతరాళ వనధరపథని
లాంఛూనస హంసతల
క్ష్మామందిర రంగధాము మోచకఘాహా.

వ. దేవాంభా వితరణంబు తక్షాత్రమునంబు దివ్యాబిత్రంబున
నవధరింపుము.

శా. గోత్రాభృన్నిభధైర్య! దొంగతుష్టజానొప్పశ్చేకంబుధ
క్షేత్రాగప్రతిమండలికున్నతామాన్యుండనస్మాత్రిభ
స్తోత్రస్తోంతవితీర్ణ నిర్ణయకళాగణ్యుండునైద్వారకన్
సత్రాజిత్తుండు పుత్రికాపతునుంగృష్ణుపుష్పసంపత్ప్రభన్.

సీ. వాయుబండిరుంచుకిపా రితుడికంచికి
మనువిన్ను నేవెల్లిమండలంబు
తిమిరరశ్యాంగము సాదితేయాభ్రవిరంగంబు
గరగతుంటావెల్లు గాఢగతికిఁ
బదిరెండురాసుల బట్టుపుల్లా గ్రహాసుల
ఫలమాఁగిపోవెల్లు దెలివిపఱుచు

తెలిగల తాత్పష్టి సాధువులు పాపేష్టులను
వద్ద [illegible] పాలు లయయెప్పు

నవనవ లయు పెరిగిల్లి మద్ది నేర నిరుల్గొల్గ
[illegible] భూధరదర్శులగ్గి మహిమలు స్థాన

నర్మ్యలు [illegible] స్వర్గ సంగాల్పలియుండు,
వరమతేల్లపోలవలదా సాగూరాం స్వరదిన.

సీ. దడీలు ష్టుర్చీతులు వలాల. నను నను నన [illegible]
యి. నడిచుస్తు లు ద్రుస్టతాసాటి

కొనిన నన్నులు నుట్టి గుల్లుగా నరుందులు దెబ్బ
స్త్రీ లెన్నేటి [illegible] తాంకి

బర్రత్తలంపాలు నను గరదంత్రే లెల్లడ.
దె దండనర తంబులు గరతలబ్బలు

సాగగాడు పులాంబులు సాను పునెట్టలునెమ్మి
యు పుడప్పుడ దనినయతంశకులుల

కడుపు పుంబెడుంబాయు ష్టవగపాంతేపులనెచట
వింధు లుదింపు బుం దల్లి వ్యుత్తాండ గులతీయు

నట్టి పులావ్రవుష్ట తినక్షు గుజ్జి
నాత్రు మేమెన్నుర్ష్ణు సత్రా బిరవ నిషిర్.

ఉంపుత్రాలం. సుర్తా దిమితా పటితి ప్రశితక్షు [illegible] తాలతి
ధువర్ష్టా వరుపర్వులు తుచ్ఛా నతరతా

మాలిన్యంబు మనుష్యులు పదార్థస్థితి సంపదల
మాలిన్యసకలాపకృతి తాలిన్య గ్రహరాశి
వర్ణ్యసబ్దయుతు వర్ణ్యనవిభాష్యనిజ
స్థైర్యనిజయసంపదనిహార్య్య నతుతీషు:
స్థైర్యసత: దుత్తమసపర్య్యలక్ష్మింవెగత
పర్య్యలనవ్వైనమనసాంర్య్యలు నలంపనే.

౬. శ్రీనియతుల: బుధాయుతులు నాదపుమాంశ మలో౦ వివరంతర
ధ్యానవిధానములా బహుళ ధ్యానసబంధవిదగ్ధభావముల
లూనసమెంతలమ: బనివల ల్లునులు ల్లునులతా సులౌనసం
గానత: దెల్పుబ క్షిత్రలిరా కలి కిం బుత్ర బోధనాధులలో.

౭. చవినాయు త్రిసత్త్వాతి యసవసంశియ
యసనదనలసంజ్ఞయసనవింపనిలాలగంపు
తెంపులనలమలవేల్పులమా నింపనెన్నై
ఢ్వారతాసవయనలలాపాసివడసి.

౮. రాజోపాప్పు:దహార్దిశయంబుసుతిసిత్రపశ్వార్తిమసహర్త్తిస
త్రాణిన్నానసమానసౌతలబురాణాస్వాద్మతింబాత్రి యసే
రాజేపానవర్ణాసవంబులు: బ్రాంశాలిస్న భాలబుద్ధార
ధ్యానం ఖ్యాతి తత్త్వైనత్రిపర్ణ్య వలంతుంబాందుబడంతంబునసే

౯. జ్ఞానినవ:తపద్ధులవర్ణాలు అయాగవిదగ్ధగర్వ్యలునే
గానిగవిస్ఫురాలివనే:గాంగబునే:గా: తినలనాయ శ్రీలయసు

ష్టాగ్రసాధుచేసు రము ప్రాంశ్ర యాచ్య లబ్ధాగ్నిగానపన్న ది
ష్టానితపుత్ర సంగతిని భక్తి సద్భావసద్గుణ యుక్తి మగా.

ఉ. ఈగతి మండలంబు రవి యెప్పుడు చుట్టు చెలంగు పూనిన యు
ద్యోగనివర్తనంబు నెల యొడనిల్ప నెపమ్మునుగ్ర లెంకలంకా
యా గగనాంతరాస్థ సంపుటి కాలముల స్తనప ద్విగాగ
గానగనిరాకమాను ప్రవ ద్భిరాత్రికి సంస్తుతిరాకి కి సె.

సీ. ఇంద్రునివలె నాయమె నైశ్వర్యము గాంచియు

కలదాయెనే మాయగారింతి తనరు
చిలుకలతలవలె విలసిల్లు భావనాభాగ్యములు

లతోన్నతులను కరతలంబులవలెను
మాయవవెన్నెలవెల్గుల యుక్తతేజః ఘటిల్లి

పారదర్శనుల పవలు
నిత్యమునగ నానాదుడనుటింప నిత్యానాదు

లగుపాదు తలరవలాక్ష్యతంవు

చిలుగునపురం జితాగ్ని గ్లనిగ్ల వడుబడు
శ్రీతరసన తాంత్రిక శ్రోత్ర మలవుగులవిన
సంబంధ శ్రుధి రుచిరౌపన్య దర్శనంబు
యువతరరాగ యొంద సంగ్రహ విధి.

గీ. ఆత్మయందు మృద్ధతారతంబ్వపు తల చ్చి, ఘనవిహారంబు ద్యోతిస్త్రిపినిల వృద్ధు
దగురు తెండదగగనంబు యడగిడి నాయకుడు, నవత్రిశోభ యంబు నదిగమును

క. సత్రాజిత్తుని [illegible]
ధాత్రీపతి [illegible]
[illegible]
[illegible]

మ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

మ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

చ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ఉ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

సీ॥ ప్రవరపక్షపక్షయవాంతాత్రినరుగుడు వెనక
యేమిడు స్వర్గస్వైష్ణవంబ్రాదయపలు
లవిసిగాద రాత్రులాతప్పు మళ్ళక్షికనిసెంపు
దూరాలు తాలుపడేగా దూరాలునెప్పు
యెప్పుగాఢాంధకారభ యాగాఢకటుక్షు
దుండుడుటు ముదాంగ్నులు తారనగుడు
పాంతాక నితేషూవ సాన్ధ్యాగణుల నేప్పు
యేమరని నవిమ్మునుంగ తలవంక్షు
లవారుధ ధృతి ద్రుమా ద్రాక్షి నగ రుణెప్పు
యెప్పి దిహాంశ్శు లపురుల యుంక్ష కెల్ల
యెప్పిస్టి నిషాంసుపుల మనగ్రా ద్రగాల
ఖాసుపులనే నమూతరం మానె తరగె॥

తే॥ విరహాత్మ దితర ధ్వాంతరా
శ్రీరవిల గిరవిల దేవప్తుత్రావ విలుడుపుడూ
యెరురా కిరణావి మరక్షిగ
పరిగాతితో ఖా దనల లనుల జ్ఞా పైవియుగడా.

సీ॥ నవనవ్విందయత్తేల ఋవసాధు పత్రమ్ము
వెత్రవత్రవయుగాంగె నేను దనియెయు
నలపక్షులగతంబుమ్మొలసి దొండ దంబు
కర గెంబిరంగంబు గా యెవనియెయు

మాంసశుద్ధమున శుచి శుక్లాంబుగా విష్ణు
పదములనంటునె యుత్తరమ్ము యొసఁగుదయు

తన లోనను సౌఖ్యరామున క్రైవమల విష్ణు
పగలించుమంచి రూపు ప్రస్తుతించిరయుఁ

విధుని ఁగను తాను ఁగాఁ జైనిపెలయు నతన
నోచిల నగరంబు శిం ~~బాల~~ బవిరిగు బుద్ధియయు
నిన్నుఁ బ్రభు శివంతాని వింతు నిమ్మఁగాంతుఁ
గాంతిన్పొ తత్తారతారా ఘప్రభాము.

సీ. పురుషోత్తముమును తప్పు మాంసములఁ గూడి
తపఁగ తాతుల రాల మధుపుల దర
సమసమయము తెల్లెలు ల్లముల్ గూడి
యుదయయ గాగన్ను యుద్ధపడయు
~~సప్త[illegible]~~ ...తలాస్పవిశేషములఁ గూడి
మాంత్రింతి పాయా తిన్నత్తు ముల గమియు
గాఢాంధతారవిచారంబు తోఁ గూడి
పువ్వ వనజతంబున పూలు సనఁగ
దళితముం ఛాయాంతరత్తములఁ గూడి
ఘూంపురా శిష్యంబు పూరంబు వేసతోఁగ
నిత్య తల్లిరాములనిన్ను నీదురాక
రాకతెల్లు లాతదృక్కస్మయరములఁ దనుపు

క. నీపాదపద్మసేవార త
లాపములు మనిషియు లయుత కలంకృతియు వెన్నెం
బాపమునరనాథున మ్రోడు
రూపములను కలుషము తప్పి దాక్ష్మిణుల గనవే.

క. అనిపతి కేడుపత్రా షి
త్ము నిసాద రవృష్టి గూరి తీరి యుగాచిత్రం
డ సురపమయూర గోరియుగ సుకవుగొ
తనకేలందాప్పియు శుద్ధదాత్తత గూరితనే.

సీ. ఇదితుల్లి సృష్టియుంచె సుదితాను రాగుడై
నిఖిల లోకైక నిర్మాత ధాత
దీనికి గొనస్పష్ట దతదత్త్వము గావెల్ల
వెలదిష్టు బూగొన వెలితి చూపు
నీ భూమి నది యియుండు నా భూమి క్షేమదాం
బరపోడనెలుంగకేనిరులలవలు
గాంక్షింతుర మురళుంగవులు దీని ధరింపు
దారుణ్యాలావిశ్వదాయి గాన
గురియనే నిమదిబాలుపుల్లుందనంద్యఘుమ
ప్రత్యానమును నిర్మలోరత్నపల్లవ కలు
కలిగె నాతిదివము సిద్ధికార్తాశరాయమున
నిదివ్యావంతత మునుపోశనే సంగున నఘ.

ఉ. నీరుతపంబు ప్రేమమున నాగుణ రత్నయు నాదు పుత్రయున్
నారయు నీదు నీరములను దనౌష్ఠ్య శ్రీ నాతొడవింపదానిగా
మెల్లుదళ్ళ తాళియు నీ మునిగాత్రి ముదమునీధరియించి బ్రహ్మ రు
ద్రాదులకైన నెన్నెదవ సంతత విశ్రుత విశేష మాతలగని.

క. కాంతసిరికి నాథుడిలాం
గలరు రుపెండు ముత్రదిన రత్నమున వ్రత
కాంతసిరితిని మిత్రవి యుగు
నెరయు దక్రాంతపదవలదు ఋరకీర్తనిధి.

క. శ్రీకృష్ణదాస భాష్య
మారబ్ధము సౌభాగ్యదయాభవమున్
పరతత్త్వము నన్నై తాను
మారత్నంబు కులజనమిదియె రత్నము మున్.

వ. అని నఖిల రత్నంబులు నీ ద్విరత్నంబునకు సాక్షమంత రత్నంబు ప్రసా
దింపు ప్రసాదమును భవదనవరతాలంకృత నిజమండలంబునలంకరించె
సంతసించె.

చ. వరమున గన్నరత్నకులవల్ల భరమున్న మాహాత్మపంత ఘా
దరమున దాప్త మొప్పినలద్వారవతీ గృహమెల్లి తెల్ల భూ
మి రమాపమ్ము తెప్పు నంబాలు భూమి ఫలంబు నను మానేంబు
క్షురిసరశ్రీ యాతనుదయు భాసు నిబ్బా నీన మనస్స నంబతెని.

సీ. కులధరాధరసాధమండలమ్మునెల్లఁ
గరులెల్లఁ బురుషప్రకాండములైరి
వనభూతరములెల్ల వానఁ కలములెల్ల
నలమొల్లమొల్లఁ గాండరాండములెల్ల
నమరస్త్రీలైరియునఁ దుష్కంపాతతెల్ల
లతలెల్లనుగ్నిపేలస్త్రీలెల్ల
దేజోహయములెల్లఁ దిక్ప్రగ్రహంబులెల్లఁ
దరులెల్ల యవనితాంతరములెల్ల
స్పందనములెల్ల జైత్రతంత్రమ్ము
లంబుజంబులుగా నధకాండములెల్ల
గానమిద్దమెల్ల నారవిద్యాసకృతికి
సాస్త్రమంత్రకశత్రువర్గాభిత్ర్తలెల్ల.
శా. ఆకల్పాగమబంధువీతని యశోగాథాకల్పద్రుమైతుంటితా
రాత్రుల్లనపల్ల ప్రస్రబతరవస్త్రాతారపెరిపాటిడా
ప్రూతంబిందిద బత్రప్రభాహరరుచులెసుంబార ప్రైథరప్పాను
ల్లకశ్రీతపునియుపద్యార్థరుబుఁబాల్లఙ్ఞాగడిపెంద్రుఁడై.
వ. అప్పుడుతప్పురంపులుప్పుడిగఱుం‌గిటియుం గిరితంపురతసాల
తెలనితెలెలసలం దిటుత్రెంచఁ దరుగాతరరపముండలమువృత్తిరియుగు
నాశాయనామార్థయుంబులసానాబుదప్రతికృతిఁ గిర్తిరియుంజైయుం
డుటయునామండితారంగదనివయుదురలను ధరంగోత్రదరపురంధ్రులు

పద్యములు పద్యకేసరము లుపద్యపుత్రులు యుల్లసిల్లు సోపాన యమునం బు
సపురసంబుగమకరంబుగ సోనఁగనిశి సుతార్ల లపుంచ పాలంబుల యనితరిత్రిగా
మి ర్యాద నతుల ప్రపంచమిత్రుల యంబు లగు పత్రిగార్భ్యలయ యాయిపుత్రత్వ
ర సాదరంబులసంగీత యుపచారంబులు పంబుగ సాలంబు యంపకరకర
సనప్రభులగపంగనా సంగీతులుగు లగు కల్పిరంపత సుగంధ ములు సత్రీంబు
కతి కిలకుతుల నమునల్లుల లగు కైలాస యుగాయాలు సోపానములు సాపాలు
సోపానపరిక్షి సారసారగులు లుపాగతసారతిర్థంబు తపము ప్రాపుపోం బుధ
పత్న్యంబులు ప్రత్యేకంబు విశ్వాసంబులు. దీక్షలుపు అని తత్ర్వసంపు
చటులు కులసంగాత పతిమారుల మాం పుష్టింబగాలి ప్రాములబలకరపం
పుప్రతత్రులును కుంచు. తనమంతంబులగుణపక్షంతంబుల యుప్పు
తంగిల్లుసాం సాతాపపాగాల సారిత్ర మాతాం యుపంబుల పత్రిరాపాలత్ర
లు యుపాలంబుచు. సారథులు లరద్ర్య సారథులుగు రథంబు లు వారి
త్రిప్పిరథ తులుంగవ యపతర్థపసారథులై తెల్ల యుపలపొలు
విరాం పుపిరంగ పనారావిస్సాపారంబులు లు ప్పాలిల్లె. మంటియు
సాగరతంబు లగు మాగుల నెల యమునల్ల దిగంబుల యప్పాసయిప్పు.

గీ. పత్న్యసాయ సతల్పగాఢ ప్రరిశి.
రింగుగాయపుంప పెంపు పాక యుంపుపరితి
మురతకేతు తలకాయిపాకు సెలతపులంపు
గపులుసౌత ప్రకృత్ర గాదర సేతయుగ సంపిదు.

సీ. సెలయూ పురంధ్రిని స్తాపాయు పెప్పావయూల్పనయుంచాకం కులంబుయుపగాపయింకల

గానలలితముఁ బ్రభుకంతుని ~~గు~~ యంతియు నారె
సురతిఁ బ్రజ్ఞుఁజుసిన్నసాంబగులాంఛ
యుదితేందుకళలేరు మదనకైరవములుం
డెలనారసోడిమితవితనుయకతె
లుమృతకలంభము ఘనసలమాయప్రాయణాలి
దలకించె శృంగారరసితయెుర్థ
ఘనకాంశాంబి యుక్త్రి కర్పూరగంధి
యుకవసాంతంతం కౌశ్యాబకముఁజాప్తి
నవరత్న యుగంధసత్రాజిదాత్మజయుండు
లానికెలయుపనాస్థానవైప్రవేళ.

౬: వేదపురాణాసూక్తియుఁ గవిత్వసాంఖ్యనయంబు గాంధర్వ
దాదికంబులగాఁ బనయుతంత్రము వివంత్రమునకు ప్రతాపమువే
బూదవము నాదిమోంతళలు బహుపరతత్వదర్శనంబులాకళా
వేదికెలంతులంబగిరివేషము భాగలఁబు భూతంపుగని.

౭ పంచకుసుమబాణధరుత్రము
పంచశరప్రఖ్యుఁడు ప్రద్యుమ్నుఁడు ప్రబలకెలువతెలాంఛ
శాంబదవర్గక్ష్ణ తియగాస్త
తెంపెదరణికగనదు భూతశంబునకుని.

౮ నవలావణ్యతయెువనులగు, నవలాలంకృతులంబునవిడదిబాం
యువత్యాఖ్యులతమునకెది, యువనరసులయునకుండునాగర్భతయు

౪౦

ఉ. యూహాంగస్త్రీ ప్రశోభాంగమవియుతా మును స్పృష్టిగను ప్రశమహా
జ్ఞానప్రశస్తి తాదుమనుబాంధవు మరణాసనము మాయయుండున
ధ్యానమును స్పృశించుటులతంత్ర, నినాదమును విద్యుదుండెకరిం(
గాంతారితిబొడి క్షేత్రగుణశ్లేష (నెలల్లోబునందు నంపుచున్.
మం ప్రతిశబ్ద బుద్ధి నమోంచుకొందుకలసెను యజ్ఞారంభముగాంచెష్టిసేం
దశలప్రకాశము అంబుమె స్మృగతిం దగ్ధశబ్దమునే నిల్చులం
మితసాధనంబుగ [illegible] గ్రహింపనెు తెలింపె యూనమాయలందియెు
త్రైతమునదిభూ స్థితి: శోభ శబ్దంబుతికి కేళి మందమునంతట్టునన్.

గీ. అప్పుడుమ తపోధనా సిద్ధి నెలవారు
పారమార్థ స్తుత్య సాంఖ్య నమస్కు
నలగ పాఖ నంబు లక్ష్మీంగ సౌభాగ్య
మూ చరించు వసులతంగమించె.

సీ. తలకతీ పున్నార బత్తిరి మాల్పుమామె లులు
కోరిలపాల యుంగుగిల సేత్ర
ప్రణ్పుడినదవింబి తలకుమేనముమెగిరి దీ
మలుముంపతదశించు లావిమితగిరి
సత్రోప్పు చెలుగు (గుతే నింయుం (మాల (గెంజెల
పాసిత త్రైలపురాణాలుల(డి
కలువపుపెప్పు సరంతి యుమువాడి నూరుల
నాటకీర్తి నవతారం, ఠవియు నగి

వెస్త్రి కరళయూలు తాంబులు లుపిన్న పుల్ల
గజ్జి చుక్కునులున్న బ్రాందేలు లోకగదయునాను
నుతియశ పెద్దు తెలిసెను బంధుబుల వ్యాధ్య
పత్తి పోగుల బంతులో గంద ప్రభ సలిలు.

౩ గంధానననలుకతిడియేబు
రంధర నిభవయూర్తి కొన్ని రాంబా సనలే
లుంబొదవు సతతనిబిరుతుల
శంబంబులు సంధడింపవే సగవింపన్.

౪ బలకంబాద్రి రిబుతంచ
తలకంబులు బాయిమ్మొదు తలకంబులచే
తులతిత్తి పుత్తనాళిసు
లలసత్ర జైత్ర నకులకుభాయ త్ర్యసకునే.

సీ జెలుగుబెండ్రి తపాలదలోగడు చదియుత్త
కట్టింబు ఉజ్జ్వల వెలుగుగలు
బ్రమితవరస్పార ఘూపములప్పవాసింబ
రలుబలుస్త్రీ రియు సలుపునే
మరొగణత విగొత ఘూపరాయులుబుడవరి
యలు నిబిరతులు ప్రసన్న లలపేనల
హరిహరావులఘంబరిదొమలాలుతా
దపమూరికలుతే దేవగాగ.

ధాత్రియు వర్ధానములు వాడిర వృత్తపూర
సారసరవి సుదర్శనీయ సౌభ్రమయున
శరత్కాలము పూర్ణసంపదం బొరయు తరిని
నిడిగవింబాణులు పతికింతులంత.

గీ. ప్రకృతి తాపాంతరాంతాయు బాలిరవ్వు
చింగుచు ప్రకృతిము నివంద్యుచుంపు తరరిc
గావిసులు తెన్నితనపులోంఘు మనిడిన
నిలువు ఉత్తుంగములోc పతి నిడc జూచె.

వ. అప్పుడ యుద్ధాన్ని తదియుద్ధానిన్న కల్రి యూకలాపంబులు
విధ్యుక్తప్రకారంబున నాచరించి యొయ్యారపూ తరరిలుండ్లై
యుండు నవసరంబున.

క. ప్రియాసన్నడి యొయ్యారవయునవు
వాసంతలరవు గాంcగ యూవు దప్పయుసం
ప్రాసూ చకిఘంటా ధ్వని
వాసరము చతేసరిప్రు వరగద్ది తప్పై.

ఉ. తంబపొం తాక్ర తుండు మురారి కప్పి తదీప గృహాంతరాళవీ
ధింబను దింబి తుందనపుc దిన్నయుననిప్పితుcడ్లైన సొపవా
రుంబు వివిషువా[illegible]c గనేమ్ముని త్రిపారమయున్గలై పాలుపు
~~[illegible]~~
ఘుపింబులుం ధరా పరివారరితిసిద్ధప చప్రుబాం రకిన.

వ. కడిగిన మహాక్షీరాబ్ధి తియ్యనాతేఁ దగునామెనెపొందింపఁగా
వడువుపరంబియు ద్ధరణిపజ ప్పగిన్నియుఁ లాంఛితశ్రద్ధమలు
ప్పుడు వసుపూరవిరంబుగన ఖ్యాంతరము శిష్యకులనెలమిందు న
ల్లడఁ దులసీపుల్లాగతశీతావళ్ళాదులగుంధ్ర మలు లుళ్కఁగిల్లఁ గని.

ఉ. తొంబలయును ధిమెల్పుడిన పద్మవిరాజయ తొంబౌంబర ప్రా
బాలరసాంగ దాతమలగు సారవిహాసలునర్గమంగల
క్ష్మీలతతుండుతండులమగోగల్పపుల్ మూలనగ్రాలతే గెలు
త్ర్యాతిసరూగురహా వృతులలావఁ గులంతులఁ గుప్పెపడిగ.

వ. ఇట్లు వివిధమత్స్యాని యుమా ఖితచిత్రప్రతిమంబు యుష్పైనసప్రతిమం
బునను, బాంబూనదభాబునయును ఖితాంధంబయ్యును సనంధంబును,
నానాటుచినసాధ్గుతరూంకంబు యప్పును వివాంకంబైత వ్యభవపరంపరయు
నుంబూలెఁ బ్రాలబ్దభూతభావివానసావశంబునను, నుభవసంభావితశరీ
రయు మంబు నుంబ తింతొవి వివిధిక్రుతఫలంబునను, సజ్జనుండు నుంబూవి
సంనిసంగస్నేహంపాత్రంబునను, నలకూబరరాగరాతంబునుంబూవి
మునుపతిరంగాపత్రకంబునను, సరసకవివాదయంబునంబూవెంయు
శౌర్యయుక్త పదార్థమైనకటితంబునను, లంకారాంత్రయుంబూవి
నఖిలాతలభంధ్రదనంబునైనయయ్యామునసదనంబునంబ్రవేశించి
వంటారుష్ట్రాంతై యావయుంద్రకా దయుండు ఒడు మరియు

సీ. గమనార్థతక్షణానీక రుంగతరాంబ సర్గులుతూచి
త్రములు విష్ణైనన మాపులయులు మెలయ

గాంధి వస్త్రము ఘోషము ప్రాంతలనగడు
ష్ప్యు వస్త్రైల చెలెపెళ్ళారెసంగ
బతి సంబుచోటి జికి బాలభు మితరా
బ్బ ములను శ్రీయుం గంతాపముంలను తియు
గురి లపాస నిండి యోధు గతిరక్తి
గంధాగతా తిరిక్తయు గరలగ
సగసనల్లొ పసరఘులు చడుపు చెవుల
నిండ కెపెయు చనాయి కైరాని ధికనడిరి
సౌంసజీ జీకలు స్వధర్మములవంటి
మారిగాలా చనలమ్ము తడావ్వి కినములు.

తే. శోభాబునా సంతరవుగానాతి బోధను ను వరికి ప్రదేశముగాను తప్ప గుణితి
మింటి సఖిల స్నేహితుల సూర్యానప్పానముల రుష్టి వరించు రంత.

సీ. తనుమెు ఘుమున ముదా నినబలా కలవిలు
కెవులవింబా మురకెవడనవు
డా సంబుడెు నిరా గజ్జెకుం బౌ స్పుంరేబాచా
ఘ వుకిత్రియుగర ఉభ్రంగముఖ పెరంగు
పద్మ తవ్ సఖు చి తప్రౌఢ నవు గాత్రవ
ల్లులవలవ లుడాను మ్మ లురవవు
సాంతాక సంఘు క్ష ధ్యాసక్తి నంతోన
'కెలుగు, ముద్రలు బొంపె నిక్షేపు మర

కైటభులు కొలయు దూర్పు పృష్ఠిన పత్రములన
బెలుగ మ దన్నుంచేం తొంత్ర చెప్పు తోకలము
పాస్తిగాలని కుప్పసత్ర్వా నగ్రవతి
సుస్థిమూలం బుంచు నావెక్కిల్లా గ్రుహిక్కు.ర.

క. ఆనతసత్ర్వారిధ్వర
దేవేంద్రాత్రియు పుషరణమునను సం
ప్రాతల్యాయము మునెసెప్పిన
యాశ్వత్థప్రభుంగలాత్రయుంచగుసుఁ.

సీ. నాగలు ప్రఘంయాఘుగాంత్రాళబధిరత
ఖఱ్ఱిమము ధ్వానంబులు నాదముల తారకలు
ఘోరాతితమోంధితాస్వాపితన ఖ్యమూర్తి
శుభమును విక్రమశోభితంబు
నతిరథశ్రే పృథుల యాప మురిత
దిశలను తృళ్ళను విశదయశము
వివిధాపదాన్నవిధేయనాంశ (గాన)
భలము సుభుటిలము త్రైలోక్యంబు
నగుమునిరుకం కైయుల రయుందును చ్ఛలహరి
గతాంతనరాసుర గుబు తాఘంబు ప్రబలి
తెలుగు వజ్ఞారకకేతెంబె నలఘు విఖ్యాత
మహాత్మా విస్పారి రవిగెల్పు పుంభమూర్తి.

గీ. హృదయముల గుప్తమైనయుండి పరాంతి
వెలికి ప్రతిఫలించుచెలువు నించు
నాత్మ మంత్రము నంభుజాంతరాంతరమున,
దాల్చి సేయు సత్తనటాలు గాంచు.

సీ. త్రపనుండుగాఁ బోలుఁ దపనుండయుగునేని
మిత్త్రాఁ డవచ్చునే మిన్ను విడచి
చను నలుండుగాఁ బోలు ననలుండయుగునేని
మొనశిఖలందల మూపుధూమము మెద్ద
తలిదాళ్ళిగాఁ బోలుఁ దక్షిణాళ్ళయుగునేని
(దచ్ఛిత్తవ్వ మెంజు కేవె తెంలుంగవలెనె
మంగళగాఁ బోలు మంగళయుగునేని
సమ్మానించు యెంత సెటె తెల్పె
చోలియు నవగాండు సత్పెయిన్నాక్కొకుచ్ఛైన
మనయు శురాచాతు మాగుక్షో మప్రుప్తానాడు
తరగినయుండయిననసువరు గూఢపురము వెన్ని
పురము ప్రుబ వెల్ల గుబగుబ పొయె నపుడు.

సీ. ఒకతెయున్నదిదధ తమ లదర్పమె మలామె నఁ
బట్టింపనాంశ్చర పటత లిప్పి
యొకతెయున్నదిప్పులు సంకలహారచ్చవిధూ
పమంత్రసింధూర సృష్టి యొసంగె.

సుతకు నెన్నికెఁ బరాంగనలు శీలసుతులఁ జేయుల
గ్రహతారకాంతరాంతతతుల వెలుఁగ
సుతకైన నిష్కామ వృత్తులు పదక్షక్షలముఁ
బరిపక్వఫలసముద్ధానముఁ జేసె
నడచియు తకు నన్నిదూరము లూర్ధ్వపదక్షర్యు
రంబు నిండిన తప్పు(స్పూర్తావి)గముఁ బాల్పఁ
జాయ సత్రాజిదాదల తత్త్వశక్తి వెలుంగ
తలుకఁ దొంతెంచు బాగతులు గురుపాదద్యుద.

వ. ఇట్లు నస్వినాంతరాంవ్వప్రాభాయత్తుండగు సత్రాజిత్తుండు నిజనివాసమునుఁ బ్రవేశించి వాసవవంశవిశ్వాసాత్మంబగు మంగళప్రసాదంబులగు సంపద్విశేషంబులఁ బెంపఁగ మెలఁగ లయుచుండెఁ దత్కాలంబున-

సీ. తుల్యాదితప్పోధికులలయ సంస్థాపించె
బహుతేజైన ఖబడతసడతె
నొత్త బాధలు మానె నొత్తబోధలు పెంపె
శాంతించె నిత్యతల్పాగారము
పతి జిత్తిపాటాలు శతపవెంతయుఁ బాల్పె
నగ్గవంశము యొస్సామ్రద్ధతతులు
మెలఁగె ధర్మము నతుల నలుగాల్తోఁగ సువికస
పొంగఁడె పండంబుమర రినిపోయె.

ధనపులవింటివియుఁ దండోపాయతండము ప్పె
ధనమువులదళులకైతై గ్రాధములతాను శుభము ప్పె
ఋషివరవతివారల నెల్లఁ దశ దత్త
షద్కులంగ ప్రాగ్భావ్ష ధవన పద్ధ.

క. శ్రీరత్నంబు ప్రాపీనవు
మంలునకే విప్రభంటుసాఁతుకుష్ఠ పవనస్నాత్
గుణాశిధన ధనము లేమ్ములఁ
పైశతసౌ బ్రాహ్మణపాత్రశాల ములవేలముసే.

శా. సత్రాజిత్తుగృహములతరత్నతమతనప్తి గ్రంబులచెట్లన
తాపత్రాంయత్రతఁ గూర్చనప్పని దివిప్రముఖ్యలాత్రాలయ
శైలత్రాంతస్థ విడాదియుం ములఁ బుపుకొలట్టిమూపట్టిడిన
గింత్రాదదటవసుంధరాత్ఫాయముసు త్రాచప్రూశంబునన్.

చ. ఖడనిధిపి ఖలాపుపితనర విమలోంతలవాసులం దునా
కేడి దిప్రదాతవోధనలఁ గానవివాంఛు మొగుళ్లక్రిందలన్
నడవనివాఁడుఖానుకేశరాంబులుపాగి చినవాఁడు వానలం
దడియనివాఁడు గాడ్పులు యిఁ గాంచనివాఁడును లేఁడ యెవ్వఁడున్.

మ. ఘనుఁడాతండుసువర్ణపల్లకి గురియుంగాపంచి వాగ్భూషగ
ళునవుబలేడత్రవధూత టిప్రూములు వారదిన్బాతవట్లాగసం
ఖనవంబుల్లగ భూషణాదుల తము కుత్తావంబు దాపింపన
న్ఘనతావాత తరేబాతి కంగళుగుఁ బాగసంపూర్ణతా మత్తమున్.

ఉ. యరాంద ముతెల్ల సత్త్వగుణ గణాఢ్యుని సంపదలెంరష్యాలెక వస్తా
త్మీగ మయిగొందు కొంగరంగ శ్రీకృష్ణుడు సంగమె బగణ్డు ఖండ గల
పొంది తయుతన్నె(డ)య్యుడు సుఖాశ్రవదాన్య మంగళ ప్రతాంగలా
బ్యా చరగాంబునందు నితీరా భువ్వదయంబున రొంశ్యా రెష్యారునే.

సీ. విశిష్ట విశిష్టంధరా విశ్వవత్స్యగ రత్న
మగు దశగవమును కన్యాకుడ దలయు
సాసెల లొరంగనావవమంగళాంగరత్న
మగు రుక్మిణీదేవి వనిత పుడయ్యె
రఘురంగవి బయు తాళాగాపొంతి సుల రత్న
మగు సుదర్శనము పొ నందిగెలిచెయు
రత్నరత్నములు నప్పుంగరత్న సిద్ధంబును
నగు శ్రీకృష్ణ ఘనము గట్టి వారి రయయ్యె
పెవరత్నంబు తాననయ్యె దేవకికి
మారరత్నంబు బుద్ధ శ్రీమంతతంబు
సంహారంబులు నూతెంబెనవని పతుల
తద్విశేష నవంతులరెంగాంక్ష లక్ష్మలములు.

క. అవశ్యవిన యొద్ధరిను
ద్ధరిపుసత్రాజిత్తు కడకు చండి తరుల్లంరఘు
పవనుడు కాంతసుమలుయును
రవనిభుడ తేడరిగెయామరం గదియుచయునే.

చ. ఎదురుగ నవ్వె కేసరము పొందుగ మగోష్ఠికి భృంగపంక్తిద
ల్పదవనజాతములొప్పెను వదంచ్చన మల్లియలాచరించియు
ఘ్నుద్దుఁడయి వెంపుపెంపెదలు నయుంద తనిందగ నిప్రత్యాతం
ప్రదోషమఘుండునెర్సుప నిదినె సవిధోంబ తప్పాలిపుంబునే.

వ. సత్రాజితుండగ్ఘుటితామాత్రంబెరగలప్ని తెలిరిచి నిలిచి తదనే మతిందదంతిరేంబున నుచితాసనాశీనుండయ్యె. సత్యభామాస్థానంబును దానవవిభేదకాలంకృతనక్షత్రపత్రంబున నలంకరించె. సప్తుర శ్రోవనశ్వ ఠోపిబుండా విప్రపక్షంబునను గూర్చి తలంచినవరంబుల తొంగళ్లు నిచ్చె.

శా. ప్రఙంబాంగల తీర్థరాజము మిలజాంయు నవ్వుతుపాదనిం
బూండరిలాతీపనాలశూతెదకు నింసాలంగ్రపెంచె నితే
చెలాదన్మిత్రాతుయుంక్షైక పుష్పద్ధనసంసత్పుండు తెరచంబును
ప్రోదప్రోక్షిలుక్తైనంజాలి నిగ్రహాంసాంతనిష్పంతలనే.

సీ. నీపాదరక్తిమ నేఁడు నాయింటికిఁ
బల్లవతోరణప్రౌఢియయ్యె
నీనఖచంద్రిక నేఁడు మాయింటికి
ముత్యాలముగ్గుల మురిపమయ్యె
నీవదనప్రభ నేఁడు నాయింటికి
దీపితనవసుధాలేపమయ్యె
నీలోచనచ్ఛాయ నేఁడు మాయింటికి
నంభోజపత్రాపవారమయ్యె

నేత్రపాంశసంఘము నేఁడుమాయించెఁ

బాంధ్యతులంభలక్ష్మిపాలుప్పఁ దెలిపె

బలదితాంగమైన ధాన్యాదేవతలైతి

నాత్ర మగ్నరాముననెలాందునంత్ర.

౩. ధనమిదె తనువిదె వనితా

జనమిదె సాంరాజ్యమిదె విచారింపఁగ నీ

మనసున నెయ్యదియిష్టం

బనఘా యొనిత్తు నదియు యనన తఁడనియెన్.

మ. తగునా ననున్న గుఱ్ఱింవ యుల్లనఁగ సత్రాంజిత్త వత్తారా

ఙ్గాగదరుఘ్నాళి విసస్తుళిగావి తేమలాంనా ధుండుగల్లంగ తో

స్వగతంబులునతలాంఢ్ఘముల్ద లంపనిసాంఘ్రాస్యమజ్జింపఁవే

ధ్రాణునల్వాఁగఁగవ్వసాంఁడఁద్రుసగర్గరస్యుండునసేబంపఁగన్.

సీ. పెరశనినాంఁడొంతె మోఘంతసాంఘతసా

త్రిస్తన్య ఖావితాంభోరుకుచలు

నెఱనినాంఁడైలాంతె వెలనిర్మూతసమపాంత

వాంతాంసురానుభశ్ర్వరామెనర్థి

యురనినాఁడొంతె దెయమరెంద్రుప్రేతసాంద్ర

వృష్టిసిఁ దైష్ఠిలాదభ్రుప్రాలఁజాల

మెురనినాంఁడొంతె దెవయుంబవస్తుత్స్వభువింపు

వవలయాంపీఠంబుఁగుండ్లుదనునె

వేఁడిదాంతాంసలము స్రోతసాఁడెపవేదు
యుష్టిత్రితృప్తుల్లునకుఁ బ్రియంబానరించు
త్రోవఁబసులపోష్టునకు నెందుల తదుంర.

సీ . . . .

సీ. అంబోజాక్షశయనుండనకజ్యాసమంగుళుపంత
యుతవాతాంసేవార్ధిఁ దరియనేఁద
నెలంత్రోద్ధతశాతజ్ఞం మాత్రునకే దెద్దు
కత్రుఝూష్టి త్రూంయుబాలసంబు
వత్రంబు పనిసేయు పత్రము శాత్రిక్రిఁ
బరిపంథివస్త్రసంహారణాము రుద
ప్రశ్నగ్రోతెడుపెటిక నుపెపగతుర
బాంపొత్రతాంపాగ్నిఁ బరిహరింప
నాత్మగురుపుత్రునిబసోదరాతివురలఁ
దెప్పుప్రష్టతకత్వరుదిష్టపై ర
బలము మల్లింప రుక్మి గోత్రారినాథు
తోడఁజెత్యాతాక మెుదలం వంబ్రొడవీవ.

సీ. అనుబుఁ గెలుపు వాత్రనందల్లనవిపింబ
పవనద్ధూతపుష్టునివహామైన
తురవతమునవాయుఁ గెంకిలంబుజైలంగు
పనిదివి సుధ్ధలెంలుపత్తియుఁడాను.

తే. రాజిల్లి పలుకు సొంపు
త్రాటి త్రావారికి నొసఁగఁ జగదేవి యం
ఖ్యాం బ్రాప్రద పణ్ణరత్నము
ఖ్యాం బనముందారశమంత ఁడుఖ్యాం బుగ్రిఁడుగాఁ దే.

తే. విరిబోఁ గన్నె నెమ్మగు
నరత్నము వారికి యోగ్యమటు యట్ట్లు నన
? (బా) జొంకూప నీతము గాకేం
పరిశమున్నప్పు నెము నెత గుప్తపొంప ఁగ మాల్గి నే.

తే మరో నొసఁగు మొసఁగి నిండప శ
మరోఁ గొలుపు తద ంస్త్రీ బత్ర మరాలుల ను ఁఖంత్రా
మరొతల్లు తాముదనంపు
లగు ~~కొంత్రముల~~ రివాగాంబుల గుంటునాత్ర ఁదెతయ తే.

గీ. ఇలఖ నింబనరత్నారాసులతు నెల్లఁ
గర్త్యయుగుసంగ్రసెన ఖ్యం భర్తతెతఁడు
పన్నితాంత తెమగానినిసున్నవాఁడు
యుబవ తు సుయోగఫలమిన్ను నగ్నిఫెంతె.

చ తెమలరశాంస్తుమానసము గంద తెమున్న విశేష వత్సర
త్నము నొసఁగంగఁ బాజి తాంలద్గారము బాబులయార ప్రవీము పెరా
ధ్యమమున నేయుంగవియుబాల్గిను తేర్ధ శల్రుత్తముఖ్యగాం
తముగ నొంచ్చిఁ జ్రత్రి తెలదాయులఁ బాద్రు శశ్యతారికినే.

మ. శరవిశ్రాగోత్తరరత్నమేమిగుల్తి యీశాదాంమురారాంతికిన్
ప్రవిగాత్రాప్తియ చూపెదేవిసుము రాధానాథు తారుణ్యగా
శరశాఖన్నియసాంబలంబుభవతాంఘ్రిశ్రీల సేఁగూలదే
ధ్రువపయి ఖస్త్రల్లను సెన్నైభవము చేతూ విధి సూవింపవే?.

చ. అనవిని యుద్ధవుంబలు తు నత్యావ ధాక్రిసము గ్రవిత్ర్యాఁడై
యనఘవిహారమోతవి యు లాడఁగనెటి కేఁగూఁ పియీ మయం
ఖనఘననీలరత్న నిప్రపారమువింతయు వెన్నతీడఁ గె
త్తినయది సత్వసాంబిక్షత తేపావి నియంతకు నిత్తిదాక్షిణ్యముల్.

మ. సడిగా తుండఁగ సుత్రసేన నృపులు ఖ్యావృత్త్రవట్టంబు నం
దిడితం సొక్షితరత్నతోయు లమర్తవీ వంబులాండూళ్లకత్త
పడఁతు ల్వరివితస్న నిష్ఠేబ్ర ములు ఝుంపాసంలత్ర ద్వారాముత్తి
నడిపింపంచనయుం తీరవేలుఁగవే సంశాయగుం డుద్ధవా.

ఉ. ప్రొద్దుగు గాంబు సంగన స్పృష్ట త్తు నాకారి యసాసఁ జేసెఁగా
తద్దయఁ బోలగింబుయు సద్త్రైవము తంటికేఁ బెద్దదయ్యెన్
పుష్పలు సుంగుఁ దప్పు నను ము నైశ్వర్యమంతత వచ్చినాఁడనే
తద్దన పానివేదు గురుండు నెసంగినఁ గొని వప్పు నెప్పుదినే.

ఉ. సొరసహస్రశీర్షుఁడగు శేషుఁడు శేషు నతేమి బ్రాతియం
ఖోరురరాగతత్త్వములు ఖోగతలంబులఁ బత్రిపత్రిపై
తోరుపుష్పావి నప్పుసవిభ్రమయ తల్పములెంపెనే నియుం
బొందెద పేంతౌదని పుల పొంతము డంపెద నాప్రమించెదనే.

తే. శ్రుతపర్వాంత్యక్షేత్రజ
తత్ప్రియముసు బాలుండు పాఠనగారీ సకలశ్రీ
శతధాళ అగ్రధారల
గదధా వ్యన్నతులగ శోభసలుగా ఘనసజ్జి.

త తరవాలశ్రీలాసయసున
తలయుగపత్రశృంగంబు సంపదా సాగరము గా
బెరసిన సుర శిరసాలయించె
తారగ సరయు సలంబు గెలుకగంధ్య స్వర్గ.

చ అని యియ్యెడ్లాడ నచ్చిట గునన్నయగా విసదభ్ర నూత్న యూ
వెనుకటి మరుత్పవాలయము నిందు యశ్రీ గుప్తసిరు తత్త్వఫల
యుసమును సువస్త్రమంబు సపరాత్రముఖిలలు శస్త్రశాస్త్రలు
వనవన ఖాం తఖా తుంతు గత్పమె సిత్రపలుకలితి యుంగటి.

వ అనితదాస్త్యాసియు పెడదియ వర్ణాసద సుండు మా దృశ్య సతు సర్వ
ఫంబు చెంత తెంత యుత్యంగిం బెంబడ్న నేత్రుండును సత్రాది శాస్త్ర
విలాసములు సదర్భిఘుపసములం బాలించుచుండె......
నంత -

శా. శ్రీరా మంపు తపోవతత్పసముస్పృత్త్య త్రాలక్షాంతంబు స్నే
హారానే తపతపా వెంతలముంయు మాంయాం సుశద్భప్రమం
ఖ్యాతశ్రీః తులవిజ్ఞప్త మదలద్భూ విప్రసూనక్షేమ
సౌఖ్యా వృత్తఖ్యాదైర్యమలగ్రహంబు చెంపకా పెంగడుని.

శా. ఆసాంద్యంబు సుగంధలుబ్ధమధుపవ్యాసాబ్జతల్పంబులం
గాసాంతంబుల డించి నల్లవిరి తూండ్లాంబుప్రతానాదినే
తాసాంతంబు నతద్బుతాధ్వగమహర్షి యాం యానమున్ మావెడ
ల్లీనాంతస్థితి వన్యత స్పష్టమయుండై సంగారము తానెతమున్

మ. గగనంబుం బ్రభునకు యుగం గానం దవుల్లలశాల లోనసం
బగు జపవేళంగ సుపృతవు డంగబు తరవ సుసరవ మిర్యాద
మ్మగములు దైత్యారాతి ప్రభు రసాంవ్యాఘము పైదటీయుంపం గాప్తైన
పెల్లగపునధూమ్ర భావమున బాంధవశోభిత సంతోషమున్.

సీ. సలసలగ్రాగు నల్లవరంజములు మూతి
ముడిచి ఇంచుతన్ తొంగి నిమితంతిరేచి
విరహింపగా నీయడు గానాంతదారత సూర్య
తాళతుమ్మలు బాసినా గొల్లలంబు
పనుల బోవ్వేశంతి నా సాంద్రదమును దింప
పరవితోయిలయిండ నుడుపు బిగుబు
బలసూపరిపుసు సంటు పద్మ వనతుపే
(ప్రింగి) (రంపు)
తంపదిరంబుల ... పదనుత
ముడిపునసలు వంశకుపులు మూడుంబాదలం
గానరదు తిరిగి తోలు పెగ్గల మువిచ్చి
తడుపుంగుత్త తపులుగులు దగ్ధ ధూళి
ధూసరములైన గృహ గృహాసరయులు.

చ॥ ఖలములు ద్రోలు యుంగన నక్కలు ... గస్ప్రోతె
బెంలకు సంగుబుప్రాణము ... యుగాలసర ... హనసి
గతియంగమై నప్రస్తనగా ... గ్గణము ... గుల
ఖతెంబులయుంపు రాత్రప సన్నాగడ సంబు ... గలు.

గీ. సవతప్రతతంబు ముదుమే సవగరత్న
గాలిడివెలయుటలు పొసిన గానవప్పె
భాగలాతంబు నెంతపు శ్రుతులు
బోచునల బోడుతులతలముగరు ... గజ.

సీ. లలనారత్నంబులును ముక్తరతాన
తంబులు సంపద తలగ బట్టి
మోహాన్ని ముదవారములు నరవడుగుడు
ష్టేలు వయసందంబ తలగ బట్టి
తరుణుల యూర్పులు తాలవృంతాల
ఘాతంబులందంబ తలగ బట్టి
తలుబోష్టుదొంతెత్తు నములు ముత్తెపుల్ల
తెంపు లసందంబ తలగ బట్టి
చందనాభ్రంబులై సర్పహారంబు దుముకుల
పలుదాపాంథ్రప ంబలు నలదల తల
శత్రుగృహములు సంబంధ తలగ బట్టి
తల్పమున తలనొంద్రిరప్ప సుధాంబనములు.

98

సీ. పెన ముత్తె పల్లపుపో సినతీలం బుంయ్యాంజుల
మెత్తని వెన్నెలత్త ప్రభంధ్రుల వల
సుతపోతపోవనము మాని లోనాధ్ధతేఁ బల్లాక్రి
తేఁటి చెం డెల ఘంప్రతే నెలాగే
నఖిలాంధ్రదా త్రాంగి యొల్లయుమ్ముల్లినని సు
ముదుగంటుఁ బ్రాంయులుసంటూ తరలిగె జూర
తుబశింబె నుత్రతందయాంతలు తెలారవి తన తెలార
నిష్టుప్త బింతింపకో నేత్రు తళలు
మల్లియలపూ పుఁడు మ్యులు మ్యారము మనుట్య
లుచిరిషలంకుభారతిం యారాంధ్ర మయందెఁ
గలుపవితేసింబియు నుగునుఁగందియుగలు
త్రావ్రైపైన్యాసఫలా ద్యొరగాణ్ణులంచు. (విలాసము)
సీ. దవళూరుకులస్రంబుప సిఁబాపులాగనుండి
నిముతి పిల్లలు ఇక్రి ని వ్రితాంగు
మధుమలిచి కలుపి పెట్టు లుఁ బూచ బలుబుద్ధి
నడుగుఁ జెరిం సాక్షి తృమ్ము గాబు
లవివిలక్ష్మి కెందమ్ములని సరోజ్వ తాంతాగిన్నెఁ
గిలగిల మలమలబులు తెంగు నింప
సురగాంధ్ర మొదల ప్రసూన పరిమళాగుఁ
గది సితేఁటులు తారాడ నమఁ దరుగ

బాంధవులా మలయానిల సౌందర్యముల
డగ్గఱియు నుద్యానవనము లగ్గఱి లుడు
రథికులా ఖాండవ సిరి భాగ్యమున విభవంబు
యుద్ధమున దవమైతెఁ బాండుసఖ్యుల నేఁగ.
మ. తలపాంసు గరుడాక్ష తల్పముల కెక్కఁగ చిల్వారశంబారుల
ప్లవదాత్తప్లుత తాయమానముల త్రొంద గబ్బిలి స్థలింగి నెలు
గ్గలచే నల్లిన తాళవృంతముల కేఁగాడ్పుల్ప్రసారింపఁగాం
తల గంధాస్త్ర తుషార ఘోరముల నిర్భీతిం గంధ భాగ్యాధిపుల్.
గీ. చనుపతరుల తావిఁ బొనర తరుల బ్రహ్మలుఁడో
తేఁటులు లత పుష్ప తల్ల వరుల
చందమామ విరితింజ యుపొంద్దుపై దు భూ
పాందయన ప్రై సుత్ర రాయ రాము న.
కం. పెదురు పెదురు రాయ సెద విన తాత్రిప్తు
గుండె దిగులు తాన పెట్టఁ గొండల తును
వంశ క్షేత్ర శత్రుకై ప్రీ నరంబున
భూభరదక్షుసంబు పాదమున దెల్పు.
గీ. ధరింగ నెప్పి నఁగయగ నీ తాపశాంతు
ప్రాత సంబున నా తపంబడరు పేళ
పారభూన సారగంధ సారాస్త్రంపయువతి
తక్కిన వజ్ఞాబడుప్పై త్యాగరామయు.

చ. కలువలు వేసవిం దురిమి గంధవహుం డావితేః శాస్త్రంబూనిషై
[illegible] పవము గత్తి వయు త్రైపురుడాకామములందిల తింబుతల్లఘ్ను
రులభయుని ప్రక్షోంయెదుప రెరూరుదాంగంధుబ్రంబూఋలాలవె
స్నలము యున్నరవ్వ్వగతురక్షులు వూరుంయిభిని ప్రాణములన్.

గీ. వలవి ఉపినీడ నెకతెంత వాముద్రు శల
తుచలితుచములనెతెంతె తేరూపవారి
యందు నెకెనెంతని తిచె గ్రీష్మ వేళ
మిమిసేయుసు యెలుగరాదింత విూంద.

చ. సులి వడ్డ వారి దారి నవసుల్లల దూర్చుట శంభుషాలదృ
క్త్రతి తతద[illegible]ంబు నిన్వాసనరక్త వహించు చుట యెరూర్వముఖ్యలో
నిలుచుట సూర్యుడంబు పులనీడ యుచూచుట ప్రీష్మతాలసం
వలదుల తాపమూరుమిన్ వారలకా విధి వయూననే (రత్తి) యికన్.

ఉ. ఆసలు యలంబు నంపు తపనాగ్రిము వేళ ప్రసేనుడబ్బగం
గాసము వర్ష్యత్తునతురగంబు పయి నశర దంబుదంబుపై
వాసర భిర్తుచందయున వత్రి(త్రి)తి నెయ్యురు గెల్వనేగన
ప్పాసవిపేడిక్టై పతతవరూడిలించు రూపావాటినాపుగన్.

సీ. తరుగారాంబా వర్షదంష్ట్రదంబులైనన్
బాలుపెంపోలువలబూతి బెలుప
డాలాండు కెంపు గేలాయె పెల్లాయొంత
తేరు శ్రుతులబ్బాయు గూడెదివియు

నీలంపు వస్త్రాంగి జోళ్ళుల నెఱరంగు

బలపాయిబులగ చేష్టఁ బలు గాఁగ

పాలపాలితాలూ పవాయఁబోటిపాపడు

ములుముచ్చెంగల్గు ల్ప్రాఁతపుఁదలింప

బిరుదు పెన్నియ ములుబుడుల పిల్లపరువు

పొదుపుపొరలంగఁ జైయ సంఘోధ గన్న

మారుబాంతియుఁ బెరెఁగు మారునెన

నడచె నెడయాం కొరైవ తనగమున గట్టె.

క. వరుఁడుప్రసేసుఁడ జుతం

జైరుమురత్తసంపుఁ బ్రోడ్డుసేవింబి సితాం

భారుపాములనగ వెన్నెల

గారుధవళ నాయుర తులల గములపుడమురెన్.

క. సత్రాఖిడసుబ ధవళ

క్షేత్రముది పింటెగ్రిష్ట సమయప్రధాఁర

నేనెత్రాంకవేయుడపుష్ప

క్షేత్రంబున నడుపవచ్చు కౌతాంశుల స్త్రీయనే.

మ. పొలఁతుల్ పంకపతంస చంద్రవలయంబు తేము ల్పుబంగర్హతం

డలపాలంలస నంబుతూ నాధర వేణానాదము ల్బాపఁగ

లవల తాగుంబదళేంద్ర మంజురవహ్నిలనైదనక్షాయఁ బాం

డ్పులవిందయొప్పఁ బ్రసేసు నెనవిరితోఁ వ్రే తవర్తిల్లియున్.

క. పరిపరివిధములఁ జేసెఁ జా
సరస్తోత్రములఁ గల్గెఁ గెరల బ్రసనపత్రా గనియెన్
బరిఘంగాటతెంపరస
క్షురమె గాంధ్యైవతతతము ధైవతతంబున్.
సీ. ముదతంలపి తసవరాతుర్యయమధురమంబు
తెండదయ్యె లమూది తెవ్వులనందు కరగి
పెల్లుగాంగాలు శిక్షుగావింపఁ బసలయ
లంత్రింయమునిక్షితన్మాతలంబు పొదువు.
సీ. తెలుయుతెండశౌ ష్మాతేంటుంబుల స్ఫూర్తి
గారుడాగ్నిరవమయు గక్షితెనఁగ
వెండిప నెఁదిసెంరయు వేదుత సిద్ధయు
నాలమంచుపసయు నమురిరనఁగ.
సీ. తెండతెలతేలలందుఁగెంతసదంబులు
సంగజ్ఞప్లులముఁ రునమురయు వత్తి
హంసలగ్గులధరాదిక్ష వసిస్తి
తములగదుయయాసెయవ్రుఁ గెంఁగెలింది.
తే. జలమోంధపవనితఁదలధా
రయుదుప్త్రినపగిదిఁ గుధరంబుమయురిమఁరం
బులుపొల్లుమెఘురెమా.
పలయుతనిఝగెఁరవప్రవర్ధనలబ్ధిన్.

గీ: మానసరముత్తైనమరుత్తరాసరములు
తొలుగొలుర్ధ్వ వెండి ఝరసాలదుప్పు.
త్రాంతర ద్విష్టసప్తక్షి పరిపుష్పలతల
ప్రతిమువచూతాంబు భసిత చక్షుయుఘటింపు.

సీ: దరం శ్రావిదళభ్రాంత్రా పుల తింటు పచ్చల
రుచి తిలాస్త్రై చక్రయుగు గొలంబు
పరిపక్వ బింబ తాంఫలాబుద్ధ విద్రుమ
ద్రుమలతాంకురములు బెడుతు మెజ్జులుకే
విలమూనకేంద్రంతబ్రాంతురత్నాయు
నవపుష్పాలమయంబగములు సిందు
వనమయూరము గెలువల గోవిడము గోష్ఠాగ
గరిమ ఘనాఘనాఘంబు నావ
తగుకుతులా దవింబు వెన్నెలయెలుపలంబు
మదచకోరాంతరముత్తెంపుయరలగాంజుతు
బంగరపు రెగ్గు కంపత్రప్రసవలతిక
తిలగతోటు ముమలయుకలందు సందు.
తివ్రపసిండి త్రాంమెయాలనేలల రత్నములు వెత్తి త్తైష్టత్రై
యుష్పరతప్తలాంశిఖరి నస్తుగంధుల యూంవలాడి షై
సుప్రియయు సెరచి బొదుర సూరవం పల్లవలాన్వాకర్షఘై
వచ్చ సుగంధగంధవహంబా రితమ్మునాతరం జెదెట్టై:

గాయకు నాగవాసములపొందు గనంగని
నాస్త్రితనువుంగ సగణం జైతటి
తెలుపుపుష్పంబు కొంతమములయుమ్ము శ్రొంగత
కేళ ... శ్రుసగసలు స్త్రైన కేళన.

మ. పరిమళసవిధం పుష్పాక్షతములు, నిందు నక్షత్రములం బట్టుచున్
జాలనోపునాలుస్త్రీమ్మ గదుల్బుసంగమంద్రాగస్త్రాల నింగవటల్
సమలు తిరుగ్ర్ బెంగుల నెల్లుసంబంధం దారతడారత ప్రభా
ఘుటనతిమిసంఘం దక్షకీర్తికృతమ్ము పానుంత్రన శుత్రింబాలమువే.

క. పౌలస్త్యబాహుయమ్రితతార
శైలేంద్రములు బాయుతెంగ సముద్ధితతాంతో
పాళిప్రాభవ నందున
వాలుమునుకువిఘ్నతర్కతర్కితమగుచున్.

ఉ. కిన్నరకాముకుల్ ప్రజలు కిన్నెరలందియు ఖిన్నరీతులన్
వెన్నునివాలతంపంబ్రుద్ధవిధరాభుమయసాత్త్వికంబదయు
జ్ఞానశరీరత్మినత్రయం బాత్రీగలాంబల ధారలందటో
తృష్ణనవీనతపత్రిభాగములన ప్రీలసిల్లునెల్లెడన్.

తే. అలతాంతతాంతవదనల
గులతాంతలఁ బాదవదనమ్ముగొండలయందున్
తలపోరుక్లైశదానర
తలపోరులు వింతురవసుగుంతుమతలచేంతే.

క. సరోలకెప్పు మోకతతి
సవరాతిబగుబలుగలుగు బవరా శ్రీతెలుం
బు విరాళి కొనగ వెలుపు
లవతారాళి బవరపరాళిల వికంపు కిఠిసే.

సీ. బుసలెత్తు పెద్దపులులు పనుపులు కృంత్కార
ఘోర తాత్త్వ సప్తార్ణ నెల వంగుదెలుపు
సంహారములధరమాంసభక్ష్యములల్లాగ
కష్టశూన్యములు గరిసముపుప
పరమాన గన్నెట్టై రతళొనలయు గుటాళ్ళ
త్రుబలబృంహత ప్రాంత్రములుగ
సెలయేటి పేటె పైమ్మ గిలుపొందములు మడి
ద్వార పంక్తులదగ తిమగడిలుపు
భ్రమద్భంతాళ్ళాంబులపతనరత
శైలరాజంబు బహుతతోద్దీలతల
మలయునత్యంత సౌరభ భ్రామత్రుపుమందు
దానవవనధి కర్త్యలోకస్థలమయ్యె!

శా. చంద్రస్వంతపలత పుష్పసౌరభ విరుసాంస్వాదింబి మూర్ఛాదగా
మాంసల్యంబున దరాలు ప్రాభగములనాశ్రబిసింబ కస్తూలస్త్ర
మ్మంబుట్ట సెలసేదదీ లుతుకు సెమ్మెత్రవతా ద్రిస్థలిసే
జైరాసంబొమ్మలు నైజ తలంతలరుబి శ్రమత్రులంబుబుమా.

3 , ౧౭౬౯, వుదకానలము నకు
వెరవలా, ౧౩ వెలుగ్రా కెల సాలిరి ,
వెలరవగజిరగమ వె [illegible]
[illegible] జలవసయులు [illegible] వడేవి!

కం. ఆటవి యుగ్రాంతమ్ము ఘ నస్నగముల న
నగుచుండి ఖరుండెయువెలమూగొత్తుపోంట
త్రిముల సవనప్పు సూంగింపి త్రమువయుసెంవ
వెలుంచిప బుతులుచరవెల్లు మెడి వెలుంగు.

సీ. వడవ(౨ముట్టిన మొ౨గడవనెౌరత్రుంగె
వంద్యుంబుంపుద్రోచి వి భవ వెంత
విల్లయమ్మారుబ్రతకిల్లయుమ్మవిల్లుల
తేపుకా(త్రిపాధాన్యమునంగ నెంత
బలువాం(పులతె మమ్ముల బట్టులాడ
తి రినెపుండర గరిచ్చతియునెంత
వడింబుంబిపెనపెత్తువడియెమంబెూరరి
విభునతు(శ్రీలాసవిభవమెుంత
సగవుగనవ్వియుగువుత్రాసగవుగాన
రాని వలయలుబలవెు నిచ్చదానెంత
యునుమ(బవమూన పుంశ్లుగుచ్చలపూసరానె
నల్లుహారిసింబు సేయుసాంగట్టు పేడు

గీ. వన్నెవులపెంషవధారా మువిత్తున్న నైవ.
గారునర్గిరవవత్రుతెంచరెమలు
శిరా విశిరా లెంగ్రచల్లితలప్తు గనెరెద్రు
తుంభనిమ్మత్తమూత్రిరాంతలరపులనగ.

వ. వెండియు నక్కడ పుండరీకాక్షుండను యోగి వసుదేవప్రియుం డగుచు
మునిగణ్యుండగు నుండునట్టి తపోభువనస్థ [illegible] సంస్థ,
త్రేతాయుగమునందు నుండునట్టి [illegible] సంస్థ,
వర్ధమానుండను యోగి బ్రహ్మ [illegible] తుషార తంత్ర, ఘోర [illegible]
యునుండునట్టి నతివిచిత్రంబును, [illegible] యనుండునట్టి నది
సకల ప్రతిమా పుణ్యంబును, [illegible] యనునట్టి
ప్రతిష్ఠ విశుద్ధంబునకై వెండియు బదరీ సదనగాము [illegible]
తీర్థంబున [illegible] పావన [illegible]
యు ఫలప్రదంబగు [illegible] పుణ్యతీర్థ
[illegible]
త్రిలోకఖ్యాత [illegible] మహిమలు వినుము.

గీ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

సీ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

సతులు గంధాత్రముల వలయు మాపచేయున్న
డాసె పల్లంపు గొంచు ఘుమలగ మలు
వనతలు పెంగాపవలు పర్వయు చేయున్న
చేత్తుసై అతశబ్ద గాలిరంబు
సతుల చేలపిత గాత్ర శైత్ర గాత్ర
లత లలు చెలువలు శ్రీ మెట్టు లతశయున్న
పూలు లోన యుండగని సత వలలను
సాప్రసేనుని శైవతరావల ములన.

క. చెలువలు చెలువు పూజించుగ
సల శైవతనగముగందున తండు బిలంబె నీ
లలిత పు మెఱుపులు ఉంగా తత
ములు గెలుపంగ నందుపాలు మొగులున తెన యప్ప. 2

సీ. ఉరు తరాలు మలయంచుంబిరంబు బొయాబిరయుబ్బు
తామనివెట్టి బగలిమిక చెగలు
నవనవ నిర్ఘరాంబు పులుష్టిసంపూ తెలు
పుష్పలవలికి పవులులలు లతసేయు
నదవియు సంఫలు లననాడున నంగేరా
మూవృధులతా కుసాపుత్రమజులు
బింబఫలంబుల విష్ణు బిచ్చు పురంధ్ర 2
మధురాధరంబుల మమతనడలు

తెలఁపఁ దామరసనేత్రా విద్రోహులుఁ గ్రూరులు
మదపతితులు జగంధంబు మదిఁ దలంపఁ
దుష్టనవప్రియులైన ధరాధిపతుల
నడతలన్నియు గంధాంధ నాగగతులు.

క. కురువిందపుఁ బొదలఁ గురవక
తరువులనేత్రమ్ము తెలఁతుఁ దండంబులుగా
సరసాగ్రేసరుఁ డతివిత
తురాంగగతిసంచరించె మల్లయఁగ సంతన్.

?చ. సువారుణి మాఁదఁ జోడ్కగల వానరరా జురుగాంగు జేయునన్
ఝరియాలక్ష్మి తమ్ముభర మొందుఁ బుష్పోషితనంబు లక్ష్మితప్పదు
స్వైరగతింబ్రసుందరగిరీంద్రగుహాంబుత పూర్ణమూర్తన
స్వైరతసత్త్వబత్తులతుసాల్ప్యయమునం బ్రసురీతి గల్గెనే.

క. త్రిరమ్యము సుఖుడు వుఁగెందమ్ముల
విరిదానియు ముష్కురత్నవరభాతిపోల్ప్రాం
తరమధువృఁ భ్రమరమ సంధ్యా
తరగని ప్రసేనునతుఁ బూతఁ దాన పుడసఁగన్.

సీ. పగలునేత్రమ్ము పద్మాలింబ్రసులులక్ష్మి
సంబూల్దాద్యుతిఁ బగలుతుఁ బూసఁ దదింత్రి
లాంక్ష్మియుంటున తెలుఁగులాంతులందుఁ
బరివానెలసంబుడాలు ద్విష్టరుణాముగుము

గీ. తొలగఁబడుమూర్తి ఘనస్రావ సంభవయుగళ
సంగతశ్రీశత్రువుల బెట్టు గాంచు
ఘనముసుండెనా ఆపదన శత్రువుల బెట్టి
గగనశత్రుమయ్యె తదతుడి గ్రీ.
తే. వలుకుముత్తెపు సారెలు తెలుదవుల
నెలుసరాముమెలుఁగు తెగసి యుం పొదలంపెన
పత్రి శైంపెతవనుగ్గుబ్బల
గిత్తెలెను గుంజాఫలప్రయుక్తి నతెనగ్బె
సీ. ఇస్త్రవమది చేరె సతలాంవనీపత్ర
వరాభ్రమంబడి దాపంకంప్లవమంబు
ప్రస్థానపలుకాంపుష్పలు పంగిల ఆవింపె
పలశరాలు వెల్లిల్లు శవళి చెలె.
జేమ్మంచు త్రిన్నెరు చెప్పులలో లూవులు
తమగాఁ గత్తిధుశిలా త్రాలవడఁగెఁ
బదదేశమునుగుబొంఁ దశరి యుల్లడమూడు
నసులపైకె గృహాంబోలతిసరము మరె
వచెఁ పవిగారి నైత్రమ్ము పలుయునిద్ర
పొంచె ఁ బుస్త్రముఁ బొలయుకొఁ బాడవు సరాపె
నత్త్రవలాలద్రువలంబున సనలతి శరి
తెలుపరెనుఁ గుల్లుపలందుఁ దత్త్రాలమునను.

క. శకునవిహాసమున్నత
విషయంబులసంకులదుస్తరమార్గములు ద్రో
యమునై రయము జయము నిమ్మా
విషతరదోషములఁ బరమవిరసముల దగన్.

తే: గగనభల్లూకమును మ్రింగ వేయుటకొరి
పెద్దతరములనెల్లసంఘటి గడలు
పల్లపుమనలనాంగ నైనారిపోర్లాడు మునుగ
మతిఁ జిపెద్దతనాసంపదమధ్ది గలిగె.

అర్థముగవ తెల్పునను.

కా: వెలుపుఁ జిప్పునాతజ్జీర మయంగెలుపుఁ
దారతల్లు మెట్టఁ బరచె నెత్తు
గతినెమ్మి శరీరమహాధ్యాంధకారము
నిబ్బరములనెలగి ంతయుబ్బుతెత్తె.

సీ: మాత్రము లుతలాలు దప్పనక్షత్రాంతేల్ల
పూరవిదష్టాంతాతపోలపాంల్ల
యమునశత్రరామాపలయంబు తఁ గల్గినతాల్ల
వనభరపక్షసభాంపరమరాల్ల
సతలదత్తురలూత్మసంప్రతారంభెంల్ల
యుడుపుయగిలిగంతలిడుపేసాల్ల
దరిపితతిమలరక్షరాధరశోలఁ దంష్టాల్ల
త్రైరవవదనతరూపరధూల్ల

శాంతముల రుచులైన సన్నములు కప్పిరయొడమసన్న
పద్మములకాఁడు రెక్కలు ప్రాణాలు కనాఁడు
నాంచినాం బశబ్దశకోపునరంబమాటు
రయుచదయుమునఁ మెట్టెసెంత యయునె ఋపుఁడాత్ర.

క. ఆసపుంయయమ్మునమ్ముప్రనెద్రాన వశసలాలంపలిదయుంద్రై విభ్రాంత.
శ్రీప్రసాదచంద్రగాలవ్పలాక్తిమనముఋనలు గెలంతులఁగెలువనే.

సీ. చంద్రక నిడనట్టుపై రవినసునసోన
తె. ఘుళ్ళుఖుల్లుగుపగుపులు సగుడ
గంధానుపెయుపౌఘునసాంశపయుచర్ల
నివవెఋల్లినవ్రనిగలు గుబియ
సాంగవఋత్రిపుఁగంత్రశిరంబునందని
తళ్ళుకులమిూటె నతళ్ళతళయుబెళుకఁ
బంద్రిత పునరుక్తి ఋష్టత పనౌసబ్లియాం
దళీవుంభ్ర ధగధగద్ధగలు మొగుప
పుదచతేంతంబు విత్రుంతళాఘ్నవితసుథతుర
సంగతింపువిధమ్మునన తెవవిప్ర
తాళికాంయునవటాగంమెఁగంతువింపి
మెఘుఁగవతులుంటువెసారెలనలు సాఁగ.

సీ. ఆకాశ చంద్రికలను ప్రవహింపఁజాడుల ౨.
పుందవాసప్రఘాతెంధళ్ళవులు

మలయానిలంబులు మదవత్తలోకంబు
తమ్మినియూర్పులగంధలహరి
సౌధస్థలంబులు చంద్రబింబాస్యల
పతిదవ్వుమోముకౌగిళులబిగువు
కందర్పబాణప్రయంతారంబుమదల
మనోత్సాహనయకళాసమంజూషంబు
వసంతియుళాదంరతంబుజూవూనవతుల
ముద్దుగుకే మోహ్యువికతే నెలమమ్మరము
యూసవాసౌవిధపురుషైనయూంప్రసేను
చిత్తమున . స్థైర్య . . మపెట్టి త్రుగొనియె.
క. పుష్పములు పుష్పవంగు లాల పాదలంగోరు
సమయము ఘునంబాలె సిద్ధుసంబునిత మదము
పెలుకుల విలాసదర్పాల్ల విద్రుమనిసె
నించుమిలుతానిబుయనిక్షేపించు విగురుచు.
సీ. నిబు కనసి తలస్త్రౌవి ఘృలు దానసోా
త్రివలపత్రమగాలపాంచబాంజూతాలయు,
ప్రతిబింబతేందుబింబము గల్లవనుబుద్ధి
వె మొంఘుమొగ్గలపాలబాపైన
మూవ మెలి రీయునా మూంద మగ్గలపెప్లన్
దలగలులసిందుగాంతానాభనుంజు

మురంబు పౌనఃపున్యమున నాఘున ధరంబు
నుపదంశము ధృష్టిన్ సుఖశైత్యదంకుఁ
బాడబనూజతతోఁ లలితాండజమ్ము
పాండుర నసింయూడు సితనఘ్నలాఁ డెసారిగి
మిందుఱు ముదిరా ముదంబున మెసవసారిని
మరసన మధ్యంపు పొరఁ గూడి ప్రియతిత్రాల.
సీ. తంత్రతంబు పునరుత గరమ్ము గోలతియఁ బుట్టుఁ
జీ గులాబు ప్రోవులఁ జొక్కినట్టు
బంతంబు వన్నెల పసరంబునఁ గ్రుచ్చు
నరవ కంతంబు గాసిలఁ బాగ్లు
మదుంగు జున్ననమోదసు ధపంక్తి సోఁకింపు
పగతంబు శ్రీ వరాసిమ ముఖస్థ జాతంపుఁ
గల్లఁ జోని లిసరి తాంతి తమ్మి తిత్తులుత్త్రఁ
మొదలుగ్గినైమ్మినుఁ దీయంటిప్రాలు
బాధ మగఁ దెప్పినర్తిన ఖడ్గ ముననె
ప్రాక్షనలుపెట్టుఁ గిసినభావమూని
తరుగోవుడాలులదంబునఁ దనత్తుఁదావ
యుంతరంగములాసాని యలుతమూని.
తే. కనుబుధాలిరాజతి నఁ త నంతలముందు
సుప్తానుభవభాతినడలంగాత

యీతెమ్మెఁదెమ్మెరకిఁ జేసెంత పిలిచెఁ

పుణికి పెట్టియలాయడిచాయగాక

యీతేఁటిరొదగానమాయెనకిఁ కెసంతమోఁగెఁ

జంపకంబులయూరకఁ దయుగాక

యీవెలరాయనకిఁ కెసంతమోఁగెను

పెసఁగొనఁ గనుఁగొనఁ గనుఁగొను గాక

శిలత్రికోపమోఘత్రిమమిలు తనింత

మోఁచదు ఘనతను తెలుగుతెంప

తుందుఁగాతయనవలు సెలపె యింతి యలబుస్త్ర

తెలక్ష్మి పతికెనులతత్రిముక్తిముక్తి

సీ. యాంబనెలక్ష్మి వివిధ వితోరగతులఁ

నెలలుతాంతాముబలలనుక్షింపఁగొని

తలయయనుతా నితవియత్తైనక్షనల్లలనఁగ

వారిచిప్పైరాయరక్షాకృష్ణశివర్తెలమెర.

Copied from the mss. of M. Ramakrishna Kavi garu of Madras in 1919-1920.